

Vaduguns

Otrdiena ● 2023. gada 5. septembris

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Laba sēnu cope

6.

Neviens nepalika, gaisā karājoties

Pirmklasnieki. Šogad mācības lielākajā novada skolā uzsāka četras pirmās klasītes.

Vai aplausi būs? Balvu sākumskolas pašpārvaldes prezidents Rinalds Ķerģis un Hugo Ušackis pirms Zinību dienas atklāšanas sprieda, ka saņems aplausus. Viņi nekļūdījās...

Neizpaliek pasaku tēli. Viņi mudināja ne tikai pietupties un palekties, bet arī pārbaudīja bērnu zināšanas, piemēram, atpazīstot putnu dziesmas. Māris Lāpāns (foto – no labās) prognozēja, ka šis būs veiksmīgs mācību gads, jo pēc palēcieniem neviens nepalika, gaisā karājoties.

Zinību diena Balvu novada lielākajā skolā aizritēja gan emocionālā, gan sportiskā gaisotnē. To atklāja Balvu sākumskolas pašpārvaldes prezidents Rinalds Ķerģis un Hugo Ušackis, kuri skolas iekšpagalmā virtuozi iebraca kvadricikla mugurā. Puiši, tāpat kā Balvu sākumskolas direktore Larisa Krištopanova, 'labrit' teica 465 audzēkiem.

Skolas direktore īpaši lepojās, ka jaunajā mācību gadā Balvu sākumskolā zināšanas apgūs 80 pirmklasnieki: "Tāpat 'labrit' maniem piecdesmit skolotājiem un tehniskajiem darbiniekiem.

Nākamajā
Vadugūnī

● No mazas sēkliņas līdz pieciem metriem
Pārsteigumi dārzā

● Kas gaidāms jaunajā mācību gadā?
Aktualitātes mūspuses skolās

'Labrit' tūkstotim un pat vairāk vecākiem un vecvečākiem." Viņa uzsvēra, ka pasaule smaida un apkārt ir laimīgi cilvēki, jo ir dota iespēja mācīties, mācīt un atbalstīt: "Vēlu, lai šajā mūžīgi straujājā pasaule Balvu sākumskola visiem kļūst kā miera osta, kur mēs jūtāmies labi." Taujāta, kādi izaicinājumi gaidāmi, L.Krištopanova atzina, ka tas ir darbs un sapratne. Viņa apliecināja, ka skolas kolektīvs darbam patiesi ir gatavs, turklāt nedaudz lielākā skaitā nekā pērn. "Miliet bērnus," aicina direktore.

* Turpinājums 10.lpp.

Īszīņas

Viljakas ezera sala un noslēgumā atgriezīsies "Abrenes istabās", kur būs iespēja par atsevišķu samaksu apskatīt ekspozīciju, kā arī nobaudīt speciņošu grūbu putru. Ceļā varēs apskatīt gleznaino Ziemeļlatgales ainavu, uzzināt par dažādiem Viljakas apkārtnes ciemiem, apskatīt senlietu un motociklu kolekciju "Ciruliši", uzķāpt Eržepoles pilskalnā, kur tagad atrodas Viljakas Vissvētās Dievmātes Patvēruma pareizticīgo baznīca, pa pontonu tiltu aiziet līdz Viljakas ezera salai. Pieteikšanās pārgājenam obligāta līdz 7.septembrim (ieskaitot).

Lauku labumu tirdziņš Balvos

9.septembrī Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu jeb *zaļais tirdziņš*.

ISSN 1407 - 9844

36

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 5. marta ● Nr. 67 (9544)

Vārds redaktoram

Edgars Gabranovs

Viss apgriezies ar kājām gaisā, – nācās secināt, apmeklējot trīs skolas kopā ar Balvu novada pašvaldības Izglītības pārvaldes un izpildvaras vadību. Pirmkārt, pirms vairāk nekā 25 gadiem, iegūstot pedagoģa diplому, metodiķa darbu nomināciju pret žurnālistiku. Jā, tolaik izšķirošais bija atalgojuma jautājums, neskatoties uz to, ka piecus gadus sapņoju, ka ikgadējā pedagoģu konferencē augustā kā jaunais skolotājs dāvanā saņemšu kādu grāmatu vai kladīti, turklāt visas skolotāju saimes priekšā. Līdz konferencei bija jāpaciešas divas nedēļas... Tagad, vērojot notiekošo valstī, slēptāko smadzeņu labirintos pavīd doma, ka nevajadzēja pamāt ar roku skolai. Jā, skolotāju atalgojums sāk šķist arvien pievilcīgāks, nerunājot par to, ka pedagoģiskais stāzs man būtu jau vairāk nekā 30 gadi. Laiks atgriezties? Otrkārt, te tev nu bija! Skolu apmeklējuma laikā, klausoties speciālistu atskaites un atzinās, bija acīmredzams, ka mūsdieni mācību metodes ir kosmosa izpētes cienīgas. Mūsdieni termini, kas skolotājiem ir kā ābece, šķita tik tāli, nesaprotami un nesasniedzami. Kā nu ne, piemēram, jāpanāk ‘jēgpilna atgriezeniskā saite’, jāat-tīsta ‘caurviju prasmes’ un kur nu vēl ‘labbūtība’. Milje, tās vēl nav *odzījas*. Īpaši sajūsmīnā sasniedzamie rezultāti ‘diferenciācijā, individualizācijā un personalizācijā’.

Bail pat iedomāties, kā skolās šobrīd pasniedz matemātikas stundas. Varbūt tas arī ir iemesls, ka nevaram lepoties ar 9.klašu centralizēto eksāmenu rezultātiem? Jā, pedagoģa Jāņa Menča laikā, kurš ir matemātikas mācību grāmatu autors, tā nebija. Atliek vien apbrīnot mūsdieni skolotāju spējas pielāgoties dažnedažādām prasībām un reformām, kas izglītības sistēmā līdzinās sēnu laukam. Kārtējam politiskajam *lietum nolīstot*, kārtējais sēnu vecis vai *gailenīte* nāk klajā ar jauniem, tā teikt, dinamiskākem vēstījumiem.

Lai vai kā, vārds ‘Skolotājs’, manuprāt, rakstāms ar lielo burtu. Paldies jums! Lai visiem veiksmīgs un panākumiem bagāts jaunais mācību gads! Smaidu vēlot, atgādinu angļu dzējnieka Viljama Bleika savulaik teikto: “Erglis nekad nezaudēja tik daudz laika kā tad, kad sāka no vārnas mācīties lidot.”

Latvijā

Basketbola ballīte pārceļas uz Filipīnām. Pasaules kausa debitante Latvijas basketbola valsts vienība pirms dien no Indonēzijas dodas uz Filipīnām, lai astoņu spēcīgāko komandu konkurencē pretendētu uz vēl augstākiem panākumiem. Ceturtdaļfinālā Manilā trešien būs jāspēle pret Vāciju.

Celojums Ukrainas vēsturē. Izdevniecība “Sapņu Spalva” izdevusi izglītojošu grāmatu bērniem un ģimenēm “Celojums Ukrainas vēsturē”, kurā sniegti nozīmīgāko Ukrainas vēstures notikumu izklāsts mākslinieciskā izpildījumā, paziņojumā presei informē izdevēji. Jauno mācību gadu uzsākot, daļa tirāžas tiek dāvināta Latvijas skolu bibliotēkām. Eiropas Komisijas rīkotajā izglītības darbinieku konferencē vairāk nekā 200 skolu skolotājiem jau bija iespēja saņemt grāmatu un to nogādāt savu skolu bibliotēkām.

Sodīti Izglītības pārvaldes grāmatveži. Valsts valodas centra pārbaudē atklājies, ka četri Daugavpils Izglītības pārvaldes grāmatveži nepārzina valsts valodu nepieciešamajā limenī. Pagaidām viņi darbu turpina. Pārbaude pārvaldē sākās pēc saņemtas sūdzības.

Paliks opozīcijā. Gandrīz visu darba nedēļu “Apvie-notā saraksta” (AS) uzturētā intriga par tā dalību “Jaunās Vienotības” (JV) pārstāves Evikas Siliņas veidotajā koalīcijā beidzās bez pārsteigumiem – uzņēmēja Ulda Pilēna pirms gada sasauktā trīs partiju un bezparteitisko profesionāļu apvienība nolēma palikt opozīcijā. Līdz ar to mēģinājumi izveidot plašāku koaliciju, uz ko mudināja Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs, cieta neveiksmi – JV kopā ar Zaļo un zemnieku savienību (ZZS) un “Progresīvajiem” šobrīd ir 52 balsis Saeimā.

(Ziņas no www.lsm.lv)

Ziemeļlatgales cimdu diena

Adīšanas tūre Latgalē

Ingrīda Zinkovska

Augustā pēdējā dienā Baltinavu un Balvus apmeklēja adītājas no Islandes – aptuveni divus desmitus liela dāmu grupa, ko uz Latgalī atvedusi interese iemācīties adīt mūsu cimdu rakstus. Šo pasākumu Latvijā organizē tautas tēru centrs “Senā klēts”, bet Balvu novadā koordinē skolotāja Iweta Gabrāne.

Pirms ierašanās Balvos kundzes no Islandes bija pabijušas citviet Latgalē ar mērķi ne tikai aplūkot tradicionālos Latgales cimdu rakstus, bet arī pašām iepazīt adīšanas tehniku no Latgales cimdu adītājām. Dienas pirmajā pusē adītājas no Islandes apmeklēja Baltinavu, kur iepazīnās ar Baltinavas pagasta adītāju un Tilžas rokdarbu pulciņa “Tilžas rūķiši” rokdarbnieču cimdu rakstiem un iemēģināja roku to adīšanā, iesāktos paraugus nēmot līdzi arī uz tikšanos Balvos.

Kāpēc dūraiņi populārāki nekā pirkstaini?

Gaidot adītājas no Islandes Balvu Kultūras un atpūtas centrā, “Vaduguns” aprunājās ar adītājām Anitu Kašu, kura bija mērojusi ceļu no Baltinavas, Balvu adītājām Velgu Ruduku un Daci Šulti. Viņām bija, ko teikt. Cimdiem ir sava vēsture! Un cimdu adītāju savstarpējās sarunas bija aizraujošas! Interesanti bija dzirdēt, kā dāmas sprieda, ka neviens cimdu raksts nav unikāls. Katram adītājam, pieliekot kaut ko no sevis, savu fantāziju un krāsu salikumu, sanāk kaut kas jauns. Ja kāds saka, – tu nepareizi izadiji!, tad to var apstrīdēt, sakot, ka es tā gribēju! No katra parauga var atvasināt, – oi, cik rakstu! Taču cimds paliek cimds! Tāpat, kā, šujot bikses, vienmēr jābūt vietai dibenam. Tā cimdam jābūt vietai ikšķim, arī pārējiem pirkstiem, ja tie būs pirkstaini. Uz jautājumu, kāpēc dūraiņi populārāki nekā pirkstaini, dāmas atbildēja, ka pirkstaini jāpielāgo konkrētai rokai, bet dūraiņi šajā ziņā ir *elastīgāki*. “Agrāk vīrieši gribēja, lai cimdi ir valīgāki, lai tos var pasist padusē, aizsmēķēt un vēlāk tos brīvi uzvilk. Viršešiem agrāk arī bija lielākas plaukstas, jo viņi strādāja smagu darbu. Tagad vīriešiem rokas palikušas kā sievietēm. Viņi kļuvuši par baltrocīšiem,” secināja Anita. Taču atrodas arī pa kādam īstenam smagā darba darītājam, kuram vajag siltus, turklāt īstus vilnas cimdus. “Šoziem man piezvanīja viens vīrietis un jautāja, vai nevar nopirkt īstus vilnas cimdus, turklāt ar oderi. Viņš pastāstīja, ka strādā mežā par zāgeri. Kad cimdi paliek mitri, tiem salst cauri,” zināja teikt Dace. Adītājas secināja, ka vienīgie cimdi, kas satur rokas siltumu un kuros nesalst, pat tad, ja tie paliek mitri, ir vilnas cimdi. Dabīgais atgriežas!

Bēru cimdi un muzikantu cimdi

Sagaidot ciemiņus no Islandes, Balvu Kultūras un atpūtas centrā bija izkārtota adītāju cimdu izstāde. No Lazdukalna kultūras darbiniece Antra Leone bija atvedusi nu jau mūžībā aizgājušā Alfrēda Andreja Čakāna cimdu, kur varēja aplūkot tādus pamatīgus dūraiņus, ko agrāk nēsāja vīrieši. Savukārt Rugājos darbojas sieviešu biedrība “Ūdensrozes”, kur ir Joti čaklas adītājas, kuras meklē senos cimdu rakstus, mācās tos un ada gan tanis pašās krāsās, gan citās. Savus cimdus jeb saglabātos seno cimdu fragmentus piedāvāja aplūkot Balvu muzejs. “Ārzemju tūristi, tostarp adītāji, brauc skatīties vecos cimdus. Tas nekas, ka tie ir lāpīti, kožu saestī un tādēļ skatāmi pa daļām.

Ada Latgales cimdu rakstus. Adītājas no Islandes, ieradušās Balvos, čakli turpināja adīt iesāktos paraudzījus. Islandes rokdarbnieces adīja baltinavietes Lucijas Loginas cimdu valnīti. Islandē ir spēcīgas adīšanas tradīcijas, īpaši Reikjavikas apkārtē, kur saimnieki nodarbojas ar aitu audzēšanu. Veikalīnos, kur saimniecības pārdod pārtikas produktus, tirgo arī adījumus, cimdus, jakas.

Foto - A.Kirsanovs

Iepazīstīna ar cimdu izstādi. Tautas tēru centra “Senā klēts” pārstāvē Ziedīte Muze adītājas no Islandes iepazīstināja ar cimdu izstādi, kas bija izvietota Balvu Kultūras un atpūtas centrā.

Katram cimdam ir sava vērtība un savs stāsts. Tas ir stāsts par cimdu adīšanas tradīcijām mūspusē, un tā mēs atdodam godu cimdu adītājām,” secināja I.Gabrāne. Izstādi papildināja Balvu sākumskolas skolotāju sarūpētie cimdiņi un Balvu Mākslas skolas audzēķu datorgrafikā veidotie cimdu raksti, ko vēlāk var arī uzadīt. Izstāde nebūtu iedomājama arī bez izcilo Balvu rokdarbu pulciņa “Mežģis” adītāju adījumiem. Pasākuma koordinatorē vērsa uzmanību uz to, ka cimdi adīti ar nodomu dažādiem dzīves gadījumiem, ne tikai Valkāšanai ikdienā, – cimdus deva gan kapa racējiem, gan krusta nesējam bērēs, gan maksāja kāzu muzikantiem.

Balvu novada cimdu raksti iziet pasaulē

Šī bija jau otrā ārvalstu viešu ciemošanās mūsu novadā. Pirmā notika augusta sākumā, kad Latgalī apmeklēja adītājas no citām Eiropas valstīm, kur bija arī ārzemju latvietes. Tautas tēru centra “Senā klēts” pārstāvē ZIEDĪTE MUZE: “Šādas nodarbības ārzemju adītājām “Senā klēts” organizē kopš 2017.gada, kad iznāca Marutas Grasmanes grāmata “Latvieša cimdi” tulkojumā vairākās valodās, tostarp arī angļu. Cilvēki, kuri adīja, aicināja rīkot kādu pasākumu, lai iemācītos latviešu cimdu rakstus. Pirmie pasākumi tika organizēti Zemgalē. Pandēmijas laikā sākām domāt, ka jābrauc arī uz Latgalī. Un tā pērn Latgalē ciemojāmies pirmo reizi, bet šogad jau divas reizes. Mūs ļoti laipni uzņēma Baltinavā. Arī Balvos, kur ir tik skaista telpa un atsaucīgi cilvēki. Prieks par vietējām adītājām, kuras ir tik atsaucīgas, saadot paraudzījus, kas ļoti palīdz ārzemju adītājām saprast, kā latviešu cimdu raksts veidojas. Tas ir skaisti, ka mēs savu cimdu adīšanas tradīcijas varam rādīt citiem. Lidz ar to arī Balvu novada cimdu raksti iziet pasaulē.”

Starp citu, Balvu rokdarbu pulciņa “Mežģis” adītājas piedalījušās cimdu izstādē, kas notika Sabilē, kur bija aplūkojami 520 cimdu pāri. Nupat izstāde beigusies un kundzes saņēmušas gan izstādes kartīnas, gan atpakaļ savus cimdus. Z.Muze zināja stāstīt, ka arī viešas no Islandes ir labas adītājas. Arī Islandē ada rakstainus un krāsinus cimdus, tikai savādākus. Viņas pie mums noskatītās pīnītes un skujīnas sāk adīt cepurēs.

Lauksaimnieka izjūtas

Lai skaists rudens un zemniekiem labvēlīgi laika apstākļi!

Rudens tuvums nepārprotami atgādina, ka mainās lauku darbu cēlieni. Tā tas bijis un būs, ka agri pavasarī skrējieni sākas un turpinās līdz ražas novākšanai, un tad atkal jauni plāni, sējumi un cerība, ka gads nākamais nebūs pārāk skops.

Katram lauku saimniekam ir savi stāsti ar lielākām vai mazākām veiksmēm. Zemnieku saimniecībai "Mežmalas" Rugājos jau vairāk nekā 30 gadu pieredze. Joprojām tās vadībā ilggadējais lauksaimnieks VILNIS KAPTEINIS, kuru praktiskajā darbā atbalsta un palīdz dzīvesbiedre Ilona. "Mežmalu" vēsturei nemainīgi paliks konkursa "Sējējs" laureāta nosaukums, arī Zemkopības ministrijas augstais apbalvojums – medaļa, godinot par nozīmīgu ieguldījumu lauksaimniecībā un godprātīgu darbu. Tas viss ir apliecinājums pieredzei un prasmei, lai kāda kuro reizi būtu sezona un rudens ražas laiks. Ari šogad netrūka dabas dīvainību, un rudens, izskatās, tuvojas ar visai nestabilu gaitu. Kāds lauku uzņēmējiem ir noskoņojums, kā vērtē kārtējo darbu sezonu, – laikrakstam stāsta Vilnis Kapteinis, kuram piepalīdz arī Ilona.

Kādu raksturojumu izpelnījusies šī gada sezona – kas laukos padevies, kas ne tik labi?

– Zemnieks dzīvo nevis no tā, ko izaudzē, bet no tā, ko pārdomē. Ziemāji ir nokulti, sākusies vasarāju kulšana, kas rit pilnā sparā, ja vien, protams, nepārsteidz lietus. Varam teikt, – šobrīd izskatās, ka šī nav ne labākā, ne arī sliktākā vasarāju raža. Protams, to izteikti ietekmēja vasaras sausums. Mūspusē pa visu vasaru līdz tagadējām lietavām noliuši 25 mililitri, kas ietekmēja labības kvalitāti. Tagad atkal mēģinām lavierēt starp lietavām. Dažkārt grūti izlemt, vai vispār dienā vērts doties uz lauka, lai jau pēc brīža nav jāatgriežas mājās.

Kādiem kultūraugiem nemainīgi dodat priekšroku un kāpēc?

– Jau gadiem ilgi tiek audzēti vasaras un ziemas kvieši, auzas, pupas, mieži un ziemas rapsis. Tas jau divus gadus pēc kārtas ir pievīlis, bet šogad tik un tā to iesēju. Domāju, ka labi pārzinu visus graudkopības procesus, sācot no sējas laukā līdz pat pārdošanai. Mans mērķis ir gan ražas kvalitāte, gan kvantitāte, lai iegūtu maksimāli iespējamo daudzumu no katra hektāra, samērojot pret tajā ieguldīto. Priekšroku dodu jau pārbauditām graudu šķirnēm, bet reizēm pamēģinu arī kaut ko jaunu un pēc tam izdaru secinājumus.

Jums ir jau ļoti ilggadīga lauksaimnieka pieredze. Ko teiku, – vai šis darbs un dzīvesveids ir tas, kam bija vērts veltīt savu laiku un gadus? Vai lauksaimniecīkājā jomā darītu ko citādāk, ja sāktu no jauna?

– Ar lauksaimniecību nodarbojos jau 31 gadu. Lai būtu veiksmīgs zemnieks, visu laiku ir jāpilnveidojas un jāmācās ne tikai no citu, bet lielākoties no paša kļūdām. Tas ir smags darbs, taču rada arī gandarījumu pēc labi padarītā. Reizēm nākas vilties, bet saprotu, ka nedrīkst nolaist rokas, jāplāno darbi nākamai sezonai un jātic, ka būs labāk! Jāspēj ik dienu novērtēt esošo situāciju, pieņemt laika apstākļus un ātri reagēt, ja situācija pēc tam atkal mainās. Es mīlu to, ko daru, un nemēdzu ne lielities, ne sūdzēties. Ir tā, kā ir, un būs tā, kā būs! Taču no jauna es vairs neko nesāktu, jo tas prasa daudz laika, spēka un enerģijas, taču arī savādāk neko nedarītu.

Foto - no personīgā arhīva

Tehnikas spēks. Kas izaudzis, tas jānovāc.

Foto - no personīgā arhīva

Raža nāk. Darbu spraigumā lieti noder tuvinieku atbalsts. Tad talkā nāk arī brālis Gvido.

Uzskatu, ka viss ir ritejis savu gaitu – mācījos, klupu, tad atkal cēlos un darīju, un esmu tur, kur esmu!

Cik garas darbdienas tad ir ražas laika sezonā?

– Ražas vākšanas laikā darbdienā sākas jau pulksten 6 un ievelkas līdz pat 22.00. Iepriekšējā vakarā pēc kulšanas tiek piebērta mašīna un piekabe ar graudiem, lai agri no rīta vestu graudus nodot. Ražas laikā mēs visi strādājam kopā, viens otram palīdzot un atbalstot. Tad palīgā nāk sieva, brālis Gvido un dēls Elvijs. Savukārt lietainās dienas noder tehnikas apkopei, lai kulšanai piemērotā brīdi var strauji uzsākt darbu. Strādājam arī mājās un pie apkārtnes labiekārtošanas.

Vai joprojām lidojat debesjumā ar savu lidmašīnu?

– Tagad tas notiek tikai sapņos. Varu iedomāties, kā šobrīd izskatās lauki no putna lidojuma, laikam raibi kā mammas aditie dūraiņi. Lidmašīna tika pārdota un iegādāti graudu

Foto - no personīgā arhīva

Vajag arī atpūtas brīžus. Vilnim ļoti patīk izbraukt ar motociklu. Šie braucieni parasti ir kopā ar Ilonu. Brīdi, kad skrienies ar vēju, vari justies brīvs un nenotverams, kā sakā Vilnis. Savukārt ziemā var paslēpot, izbraukt ar sniega moci. Vilnim patīk padarboties darbnīcā un kaut ko sameistarot, citreiz aizbraukt ciemos pie radiem vai draugiem, bet vakarā noskatīties kādu filmu, baudot našķi, kas pagatavots kopā ar sievu.

torņi. Lidošanai vajag daudz brīvā laika, bet var jau būt, ka kādudien tas atkal ar mani notiks.

Šis ir izaicinājumu gads

INTARS LOČMELIS, LLKC Balvu biroja augkopības konsultants:

– Ražas sezonā turpinās, bet laika apstākļi neļauj strādāt vienmērīgi, jārēķinās ar mitrumu. Tas nav labi, jo, ja graudi ir vācamī, katru iekavētā diena ietekmē gan ražas daudzumu, gan kvalitāti. Pirmsos, protams, nokūla ziemājus – miežus, kviešus un rapsi. Ražība padevusies kā nu kuram. Ir saimniecības, kur ziemas kviešiem tā bijusi tikai ap tonnu no hektāra, citviet – ap trim tonnām. Taču vienam otram arī 5-6 tonnas. Ziemas miežiem bijis bagātīgāks birums, ir ziņas par 6 tonnu iekūlumu. Rapsim arī ap tonnu vai kādam nedaudz vairāk.

Saimniecības, kurām ir kaltes, ļķer atbilstošus brīžus, lai ražu izkaltētu. Kuriem nav kalšu, vadās pēc laika apstākļiem,

lai raža būtu iespējami sausāka, un tad ved pārdošanai. Kamēr nebija lietavu, mitruma procents bija zems, un tas lauksaimniekiem nāca par labu.

Runājot par iepirkuma cenām, jāatzīst, ka tās šobrīd ir zemas. Problemātiskā situācijā nonāks lauksaimnieki, kuri būs spiesti pārdot ražu par iepriekš nefonifikētām cenām. Resursi, lai apstrādātu un mēslotu tīrumus, izmaksā dārgi, un tad būs problemātiski par visu samaksāt. Vispār jau grūti prognozēt ražas cenu – varbūt tā vēl paaugstināsies, varbūt arī nē. Patlaban "Rēzeknes dzirnavniekā", kooperatīvajā sabiedrībā "Latraps" kviešus lopbarībai iepērk par 174 euro tonnā, pārtikai ekstra klase – 232 euro. Pērn, piemēram, lopbarībai iepirkta par cenu virs 300 euro. Tātad cenās ir liela starpība, šis zemniekiem būs lielu izaicinājumu gads.

Mūsu novadā vienas no lielākajām graudaugu struktūrā, manuprāt, ir kviešu platības. Ziemas kvieši ir viens no ekonomiski izdevīgākajiem kultūraugiem. Es pats arī nodarbojos ar graudkopību simts hektāros. Atzīstu, ka šoruden situācija nav pārāk laba. Priecājos, ka salīdzinoši izdevīgi pavasarī varēju iegādāties minerālmēslojumu. Vidējā raža kviešiem un auzām ir ap trim tonnām no hektāra. Šosezon tas nav slīkti, vienmēr var būt vēl bēdīgāk. Lauksaimniekiem kopumā šis nav labs gads. Zinu, ka piena ražotāji uzrunā graudu audzētājus un lūdz atstāt salmus, lai būtu kāda barības rezerve lopiem. Zālāji šosezon laika apstākļu dēļ auguši ļoti slīkti. Visām nozarēm šī sezona nav bijusi labvēlīga. Lauksaimnieki cer norēķināties par ieguldītajiem resursiem un atmaksāt banku saistības, bet peļņu ir grūti prognozēt. Būs ražotāji, kuri kaut ko noplēnīs, bet būs arī tādi, kuri priečāsies, ka varēs atmaksāt ieguldītos resursus.

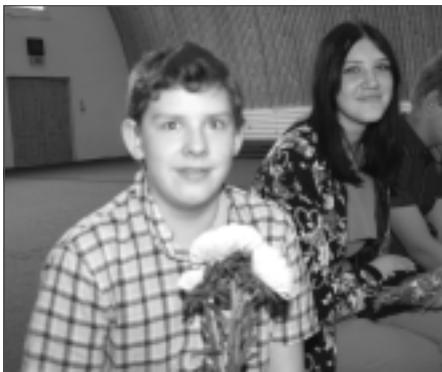
Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Zinību diena

Sirsnīga atkalredzēšanās un apskāvieni

Zinību dienā Stacijas pamatskolas durvis pārliecinoši vai ar satraukumu vēra pedagoji un tehniskie darbinieki, skolēni, viņu vecāki un ciemiņi. Satiekot klasesbiedrus un skolotājus, bērniem satraukums ātri pazuda, jo viņus sagaidīja mājīgas telpas, kur pedagoji atnākušajiem veltīja gan sirsnīgus vārdus, gan siltus apskāvienus.

Skolas direktore Ruta Bukša svinīgajā pasākumā izteica domas par pretstatiem un kontrastiem, par to, kādā laikā dzīvojam, atskatoties uz notikumiem un emocijām pārbaigāto vasaru, kad gandrīz divus mēnešus dzīvojām bez lietus, pēc tam mēnesi – lietū. Minēja notikumus, kas saistījās ar 9.klases eksāmeniem, ar kļūdām un uztraukumiem, bet beidzās viss labi. "Pirms 10 gadiem augusta pēdējās dienās, gatavojoties skolai, domāju, ka ir pasaules gals, jo uz 1.klasi pieteicās četri bērni. Pagāja 9 gadi, un jūnijā šiem četriem un klāt pienākušajiem diviem skolēniem svinējām izlaidumu. Diemzēl šodien nevienu neizsaukušu saņemt pirmklasnieka aplieci, šāds 1.septembris vēl nav bijis. Tad, kad jūlijā to sapratām, protams, likās, ka būs pasaules gals," atzina direktore, piebilstot, ka uz jautājumu, vai viņa uzrunās skolas kolektīvu arī pēc 5 un 10 gadiem, šobrīd grūti atbildēt. Dzīve ir tāda, kāda ir. Tā gada dzimušie bērni, kam šogad bija jānāk uz skolu, pagastā deklarēti ir pieci. Divi no viņiem ir tikai deklarēti. "Šodien svētkos būsim optimisti, jo mēs šeit esam, lai strādātu, lai turpinātu dzīvi Stacijas skolā, turpinātu Stacijas pamatskolas 104.darba gadu," aicināja direktore, uzsverot, ka skolēniem māca ikdienā domāt par savu nākotni, akcentējot trīs vārdus – gribu, varu, vajag: "Ioti svarīgi arī pieaugušajiem zināt, ko gribu, vai varu izdarīt to, ko gribu, un – vai vajag? Sabiedrībai, pasaulei un pašam. Šie trīs vārdi attiecas arī uz skolas dzīvi. Mums ir liels un stabils kolektīvs, gribam strādāt, darboties radoši, izdomāt ko jaunu un saglabāt veco un vajadzīgo. Domāju, ka mēs arī varam, jo mums ir atbilstošas izglītības, gribasspēks un noskoņojums. Bet – vai to vajag? Mums ļoti gribas sajusties vajadzīgiem. Vai mēs esam vajadzīgi šobrīd savai valstij, savam novadam, savam pagastam? Dzīvot ar optimismu var tikai tas, kurš jūtas vajadzīgs."

**Mācās
8.klasē.** "Šajā mācību gadā centīšos labi mācīties, īpaši eksāmenu priekšmetus, pievērsīšu lielāku uzmanību matemātikai, jo nākotnē, iepējams, mācītos par programmētāju," apņēmības pilns teica Vsevolods. Savukārt viņa klasesbiedrene Elīna neslēpa, ka grūti pierast agri celties. Par nākotnes plāniem viņa vēl nezināja teikt, pagaidām ir vēlme mācīties un uzzināt ko jaunu, bet par profesijas izvēli domās vēlāk.

iespējams, mācītos par programmētāju," apņēmības pilns teica Vsevolods. Savukārt viņa klasesbiedrene Elīna neslēpa, ka grūti pierast agri celties. Par nākotnes plāniem viņa vēl nezināja teikt, pagaidām ir vēlme mācīties un uzzināt ko jaunu, bet par profesijas izvēli domās vēlāk.

Novēl izturību. Tā kā Kubulu pagasta pārvaldnieks ir atvainījumā, Stacijas pamatskolas kolektīvu svētku dienā uzrunāja Viksnas pagasta

pārvaldes vadītāja Dzintra Pipcāne: "Skolēni, lai jums katru dienu gribas nākt uz skolu, lai ir mācīties gribēšana. Skolotāji, vediet skolēnus zinību kalnā, dodiet no sevis tās zināšanas, kas jums ir, un vēl vairāk! Paldies tehniskajiem darbiniekiem, jo viņi ir tikpat svarīgi. Vecākiem novēlu izturību. Lai jums visiem ir veselība, uz galda – dienišķā maizīte un virs galvas – skaidras debesis! Direktorei – izturību, lai šo skolas saimi turētu vēl ilgi!"

Svecītes un salūts. Skolas jaunākā un vecākā klase iededa svecītes kūciņās un pūta burbuļus, radot svētku salūtu un labu noskaņu.

Pasaku varonī. Uzklausot aicinājumu mācīties skolā, Karlsons sašutis atteica, ka no mācīšanās viņam jau sirmi mati. "As zynu vusus 100 burtus," viņš neslēpa. Lai kādu burtu vai ciparu Pepija rādīja Karlsonam, viņam bija viena atbilde: "Zynu, tys ir burts 'K'." Kad skolēni centās izlabot Karlsona atbildes, viņš jautāja: "A ite vysi teicamnīki saguojuši?" Pēc sarunām ar grāmatu varoniem, kas klātesošajos izraisīja smieklus un jautrību, izskanēja, ka Pepiju un Karlsonu uzņems 1.klasē un iemācis ne tikai burtus, bet arī runāt 'čūliski'.

Svinīgi ienāk vecākie skolēni. 9.klase Zinību dienā saņēma daudz labu vēlējumu, lai godam nestu vecākās klases vārdu un būtu paraugs jaunākajiem skolēniem.

Priecē ar dziesmām. Meitenes dāvāja klausītājiem iespēju dzirdēt brīnišķīgu muzikālo sniegumu, kas vēl vairāk paspilgtināja svētku sajūtu. Zinību dienā, kā atklāja direktore, skolā vēl bija brīva mūzikas skolotāja vakance. "Varbūt kāds no uzrunātajiem pārdomās," ar cerību teica R.Bukša.

Uzrunā skolas saimi. Direktore R.Bukša, skatoties uz kolēģiem, 58 skolēniem, viņu mammām, tētiem, vecmāmiņām un vectētiņiem, uzsverā: "Ceru, ka šis jaunais mācību gads mums būs ne mazāk radošs, ne mazāk zinātkārs. Aicinu visus uz labestību, uz labvēlīgu sadarbību, lai mums izdodas tas, ko gribam, bet

gribēsim tik, cik varam un cik vajag. Veiksmīgu jauno mācību gadu!" Ieskandinot skolas zvanu, direktore aicināja audzinātājus un audzēkņus uz klases stundu.

Visjaunākie. Uzrunātie 2.klases skolēni atklāja, ka jaunajā mācību gadā centīsies labi mācīties. Audzinātāja Rudīte pastāstīja, ka skolēni ir atraktīvi, Zinību dienā – priecīgi un mazliet satraukti, klases stundā ar audzēkņiem pārrunās vēlmes, ko visi kopā apņemsies šajā mācību gadā sasniegt. Skolēni nosauca mācību priekšmetus, kas katram labāk patīk, izskanēja, ka tā ir matemātika un latviešu valoda. "Šorūt pamodos pats, mammai nebija mani jāmodina. Gribu mācīties un iet uz skolu. Vasarā daudz spēlējos un lasīju grāmatas," teica Arvis (otrais – no labās).

Lappusi sagatavoja A.Socka, foto – A.Kiršanovs

Futbols

Jaunie futbolisti turpina gūt panākumus

Jūnija nogalē rakstījām par Balvu jauno futbolistu panākumiem dažādos turnīros. Uzvaras nav izpalikušas arī turpmāk.

"U-15" futbolisti

Cīņas Latvijas čempionāta attīstības grupas Austrumu zonā trenera Ingusa Zaharāna vadībā turpina "U-15" futbolistu komanda, kura kopš vasaras vidus guvusi vēl vairākas uzvaras.

Balvu komanda guva panākumu arī otrajā savstarpējā spēlē pret Gulbenes futbolistiem. Mačs gan izvērtās pilnīgi pretējs pirmajai spēlei, kurā balvenieši svinēja ļoti pārliecinošu uzvaru ar rezultātu 10:0. Šoreiz Gulbenes komandai izdevās parādīt interesantu un saistošu spēli, kā arī izrādīt labu pretestību balveniešiem. Pirmais puslaiks noslēdzās neizšķirti 0:0, bet otrajā puslaikā Balvu komanda spēja gūt divus bezatbildes vārtus un uzvarēt ar rezultātu 2:0. Balvu komandas labā vārtus guva Toms Zvejnieks un Helmutis Šubrovskis.

Nākamais mačs pret "Preiļu BJSS" bija vēl sarežģītāks, tomēr smagā cīņā balvenieši tāpat prata gūt desmito uzvaru tikpat spēlēs. Turklat Balvu komandai šī bija pēdējā spēle pirms došanās vasaras atpūtā, tādēļ saprotams, ka komanda divtik vēlējās uzvaru. Spēle iesākās ar balveniešu diviem gūtiem vārtiem, pretinieku aizsargs saņēma arī sarkano kartīti. Iespējams, šie notikumi Balvu komandai lika domāt, ka uzvara jau kabatā, tomēr nekā! Pretinieks spēja saņemties un izrādīt lielu pretestību ar ļoti bīstamiem pretuzbrukumiem. Tomēr līdz ar finālsilpi gala rezultāts bija mūsējiem futbolistiem labvēlīgs – 2:1. Komandas labā vārtus guva Rinolds Baikovs un Ervīns Tabors.

Kad atvalinājums futbolistiem bija noslēdzies, tika izcīnīta pārliecinoša uzvara izbraukumā Ilūkstes stadionā pret "Augšdaugavas NSS" komandu. Pirms mača bažas radija laika apstākļi un stipri pielijušais laukums. Kā izrādījās, uztraukumam tomēr nebija pamata, jo Balvu komanda jau no spēles pirmās minūtes pārņēma iniciatīvu un neatdeva to līdz mača beigām, izcīnot uzvaru ar 5:1. Komandas labā vārtus guva Rinolds Baikovs, Nauris Sorokins, Toms Zvejnieks un Edžus Jermacāns.

14.augustā Rugāju stadionā Balvu komanda izcīnīja vēl vienu uzvaru, un divas spēļu kārtas pirms grupu turnīra beigām nodrošināja 1.vietu grupā. Mūsējie futbolisti cīnījās pret Bauskas "BJSS" jauniešiem, maču

iesākot pārliecinoši un kontrolējot spēles gaitu. Izdevās arī ātri izvirzīties vadībā, tomēr pretinieks nepadevās un spēja rezultātu izlīdzināt – 1:1. Tomēr turpinājumā Balvu futbolisti guva divus bezatbildes vārtus un izcīnīja uzvaru ar 3:1. Komandas labā vārtus guva Rinolds Baikovs un Helmutis Šubrovskis.

Lai arī 1.vieta grupā jau bija nodrošināta, vēl, kā jau minēts, Balvu Sporta skolas futbolistiem bija jāaizvada divas cīņas. 24.augustā balvenieši izcīnīja uzvaru izbraukuma spēlē pret "Viesites SS" futbolistiem. Lai gan Balvu komanda pamanījās pirmā zaudēt vārtus, beigās mačā tika gūts pārliecinošs panākums – 8:2. Komandas labā vārtus guva Rinolds Baikovs, Kristofers Ločmelis, Nauris Sorokins, Ervīns Tabors un Kristers Liepiņš. Savukārt 28.augustā Rugāju stadionā balvenieši aizvadija noslēdošo grupu turnīra maču pret "Ludzas NSS/Rēzeknes novada BJSS" komandu. Pirmais puslaiks aizritēja līdzīgā cīņā un noslēdzās ar bezvārtu neizšķirtu, taču otrajā puslaikā Balvu komanda pārslēdza ātrumus un guva piecus bezatbildes vārtus. Līdz ar to balvenieši grupu turnīru noslēdza tikai ar uzvarām (14 panākumi tikpat mačos). Zīmīgi arī tas, ka šajā spēlē Rinoldam Baikovam bija nepieciešami trīs vārti, lai būtu visas "U-15 attīstības grupas rezultatīvākais spēlētājs, kas viņam arī izdevās. Bez R.Baikova vārtus guva arī Kristofers Pušpurs un Nauris Sorokins. Tagad jāgatavojas pusfināla spēlēm pret "FS Jelgava/Jelgavas BJSS" futbolistiem.

"U-9" un "U-13" futbolisti

Ar spēlēm Rēzeknē noslēgušās Ziemeļaustrumu reģiona sacensības "U-9" vecuma grupā vasaras sezonā. Balvu Sporta skola sacensībās startēja ar divām komandām un darīja to godam. Kopumā turnīrā piedalījās 11 komandas no Rēzeknes, Maltais, Gulbenes, Alūksnes, Balviem, Ludzas/Kārsavas, Lubānas, Madonas un Varakļāniem. Sacensību noslēgumā visi spēlētāji saņēma medaļas un neviltotu prieku par futbola spēli. Balvu Sporta skolas komandas pārstāvēja Jānis Naglis, Kārlis Ertmanis, Gustavs Logins, Hugo Mellenbergs, Gustavs Rakstiņš, Jēkabs Kaļva, Gvido Kulešs, Kristiāns Priedeslaipa, Rodrigo Zalužinskis, Sandis Truhanovs, Viktorija Pobeda, Gustavs Kukulis, Ričards Tiltiņš, Dinārs Gaiduks, Mikus Puks, Rinalds Kokorevičs, Artūrs Grīns, Kārlis Iļjins, Patriks Kirsons, Martins Maslovskis, Adrija Voiciša,

Foto - no personīgā arhīva

"U-15" komanda. Attēlā redzami Ingusa Zaharāna trenētie Balvu Sporta skolas "U-15" vecuma grupas futbolisti pēdējā grupu turnīra mačā pret "Ludzas NSS/Rēzeknes novada BJSS" komandu – Nauris Sorokins, Rinolds Baikovs, Rinalds Kokorevičs, Helmutis Šubrovskis, Kristofers Pušpurs, Kristofers Ločmelis, Viesturs Pipcāns, Ervīns Tabors, Daniels Logins, Edžus Jermacāns, Toms Zvejnieks, Dāvis Štekelis, Kristers Liepiņš un Ričards Ivanovs.

Foto - no personīgā arhīva

Izcīna sudrabu! Ziemeļaustrumu čempionātu futbolā 8:8 trenera Jāņa Zakariša vadībā noslēgusi "U-11 komanda" (attēlā), kura turnīra pēdējos mačus aizvadīja Balvu stadionā. Kopvērtējumā komanda izcīnīja 2.vietu. Par komandas labāko spēlētāju atzina Mairi Anču, bet par čempionāta labāko uzbrucēju – Mārci Poševu.

Daniels Ločmelis, Ralfs Cibulis, Toms Baranovs, Toms Raisskums, Roberts Luksts, Ralfs Laicāns un Kaspars Melnacis.

Sezonu Latvijas čempionātā veiksmīgi turpina arī Balvu Sporta skolas "U-13" vecuma

grupas komanda, kas uzvarējusi "Madonas BJSS" ar 3:0, "Gulbenes novada "BJSS" ar 1:1 un FK "Priekuļi/Vidzemes FC" komandu, šajā mačā vārtus gūstot Rihardam Ivano-vam un Dāvim Štekelam.

Piedalās "Baltic Sea Cup 2023"

Ari šogad Balvu Sporta skolas futbola komanda piedalījās "Baltic Sea Cup 2023", kas notika Rojā "U-9" vecuma grupā (2014.gadā dzimuši un jaunāki).

Kopumā turnīrā bez Balvu futbolistiem startēja arī FK "Tukums", "Super Nova", "Talsu NSS", "Mārupe SC", "RFK", "BJFK Jēkabpils", "Dinamo Rīga", JFK "Daugava", "Iecava", "RFS Academy", "Academ" FC un FK "Ventspils". Balvu Sporta skola trīs dienās aizvadīja sešas spēles, kurās guva četras uzvaras un divas reizes piedzīvoja kaujinieciskus zaudējumus. Jāpiebilst, ka šīs vecuma grupas futbolistiem šis gads ir pēdējais, kad sacensībās netiek noteikts galējais vietu sadalījums, līdz ar to turnīra noslēgumā ikviens saņēma piemiņas balvas un medaļas. "Mūsu puiši guva neatsveramu pieredzi gan futbola laukumā, gan arī ārpus tā. Paldies futbolistiem un vecākiem, kā arī mūsu atbalstītājiem klātienē. Mēs jūs redzējām un jutām!" pateicas Balvu Sporta skolas kolektīvs.

Attēlā: Balvu komandas treneris Jurģis Vilciņš un futbolisti – Sandis Truhanovs, Kārlis Iļjins, Mikus Puks, Gustavs Logins, Rodrigo Zalužinskis, Kārlis Ertmanis, Jēkabs Kaļva, Kristiāns Priedeslaipa, Ričards Tiltiņš, Artis Leišavnieks, Dinārs Gaiduks, Hugo Mellenbergs, Rinalds Kokorevičs un Martins Maslovskis.

Foto - no personīgā arhīva

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Sēnošanai labvēlīgs laiks

Sitas mežā – vislabākās sēnes

“Sēnotāji, sēnotāji, rītos ilgi neguliet,” runājot par sēnēm, arvien prātā nāk bērnibas laikā skandētie vārdi. Un taisnība vien ir, jo, pirmajam nokļūstot labi zināmajā sēnošanas vietā, ir lielākas cerības uz brangāku guvumu. Šo iespēju – doties sēnu medībās – labprāt izmantoja arī bijusi balveniete AINA VASILJEVA.

Aina, lielāko daļu darba mūža nostrādājusi Balvos, pirms vairāk nekā diviem gadu desmitiem mainīja savu dzives un darba vietu, dodot priekšroku Latvijas galvaspilsētai Rīgai. Šobrīd viņa jau ir pensija, tomēr rūpju un darba ikdienā pietiek arvien. Arī uz Balviem sieviete atbrauc vairākas reizes gadā – gan tāpēc, lai paciemotos pie vecākās meitas Skaidrītes un mazbērniem Līgas un Kristiāna, gan tāpēc, lai dotos apkopt dzimtas kapus. Arī šoreiz – augusta nogalē – viņa uz Balviem devās, šo mērķu vadīta. Ciemōšanās izvērtās diezgan interesanta, jo vienā no dienām viņa kopā ar meitu un viņas draugu Daini devās uz mežu sēnēs. Tas, protams, nebija iepļānots, bet gumijas zābakus šādiem gadījumiem meita savai mammai vienmēr tur pa rokai, tā sacīt, – ja nu kas.

Dzīvojot Rīgā, Ainai ik rudeni ir iespēja doties sēnot arī uz tuvākiem un tālākiem mežiem, tomēr tik laba sēnu guvuma, kāds vienmēr ir Sitā, Pierīgas mežos nav. Viņa parasti brauc uz Lilasti, uz Zaķumuižu vai dolas virzienā pa Liepājas šoseju, kur kādā tālbraucēju stāvlaukuma apkārtnē abpus ceļam ir mežs, – tur ir labas baraviku un beciņu vietas, gaileņu gan esot maz. “Turpat netālu ir purvs, kur, ja ir vēlēšanās, pašu vajadzībām pielasu arī pa kādam litram dzērvenu. Lasot sēnes, brikšņos nelienu, lasu, kur klajāks lauks, tāpēc varbūt parasti salasu mazāk par lidzbraucējiem,” teic sieviete. Viņas iecienītākās rudens sēnes kopš bērnības ir vilniši un cūcenes, tomēr starp visām sēnēm garšas ziņā Aina priekšroku dod parastajām smiltenēm, bērzlapēm un sviesta bekām, jo tās ir ar izteiktu un saldu garšu.

“Sēnes lasu kopš 5-6 gadu vecuma. Atceros, kā kopā ar mammu devāmies mežā, un mums, meitenēm, bija jālasa gan sēnes, gan ogas. Lasījām meža avenes un dzērvenes. Brūklenes gan nē, jo tās mammai nepatika,” atceras Aina. “Mellenēs arī gājām. Mūsu mežos, kā jau visur, bija arī čūskas un dažādi kukaiņi, īpaši jāuzmanās bija, lasot avenes. Bet mums bija gari gumijas zābaki, un tajos laikos iebilst vecākiem nevarēja, – ja ko teica, tas bija arī jādara,” teic sieviete. Vēl viņa atceras, kā māju tuvumā, netālu no upes līčiša, pakalnīņā auga ozoli, kur ik rudeni lasījuši baravikas. “Tā bija apbrīnojama vieta, jo baravikas tur auga nepārtraukti – gandrīz vai ik pārdienu varējām iet un griezt, un tā visu rudeni,” bērnības sēnošanas vietas atceras Aina.

Arī šoreiz, dodoties kopā ar meitu un viņas draugu uz Sitas mežu, kas, viņasprāt, esot labākais mežs Balvu apkārtnē, sievetes mērķis nebija pielasīt daudz sēnu, bet gan atrast sēnu karalieni. Tas arī izdevās, – neilgi pirms došanās ārā no meža viņas ceļu *aizšķersoja* samērā liela baravika, kurai blakus noslēpusies bija nedaudz mazāka, tomēr izmēros jau krietiņi paaugusies otrs baravika. “Dainis no visām šajā dienā mūsu atrastajām baravikām ilgi apbrīnoja tieši manu, – tā esot tik izcili skaista –

īsta paraugsēne formas un izskata ziņā,” teic Aina un piebilst, ka viņas guvums – nepilnais spainis – neesot salidzināms ar Skaidrītes, bet jo īpaši ar Daiņa sēnošanas prasmī. “Mežā pavadijām aptuveni vien divas ar pusi stundas, un ik reizi, kad satikāmies, lai dotos uz nākamo sēnošanas vietu, mans skatiens ieslīdēja viņu spainos. Es apbrīnoju Skaidrītes veiksmi, – kur vien viņa gāja, preti bija laukumi ar gailenēm, bet vienā no pieturas punktiem viņa atrada vairākas ļoti skaistas baravikas. Savukārt Dainis, manuprāt, sēnes nevis lasija, bet plāva ar izkapti – viņa spainis bija pilns ar kaudzi,” atceras Aina. “Un, kā vakarā, tīrot sēnes, teica Skaidrīte, – labi, ka mums līdzīgi nebija vēl kāds spainis, jo arī tas būtu pielasīt pilns,” ar smaidu piebilst sieviete.

Dzīvojot Rīgā, sēnes rudeni bez problēmām var nopirkst arī tirgū, tikai to cena esot ļoti augsta – baravikas maksājot pat 20 eiro, kas, Ainasprāt, nemaz neesot par kilogramu, vien par dažām sēnēm. Arī gaileņu cena esot paliela, tomēr ne tik ļoti liela kā baravikām. “Mēs esam atraduši labu veikaliju, kur tirdznieks gabaliņos sagrieztas, svaigas baravikas. Tās ir safasētas maisiņos pa kilogramam, un tā ir laba alternatīva, ja pašam nav izdevības doties uz mežu pēc svaigām sēnēm. Šīs saldētās baravikas ielieku mājās saldētāvā un izņemu tikai tik daudz, cik tobrīd vēlos pagatavot. Tomēr ir viens mīnuss – arī šīs saldētās sēnes rīdzinieki izpērk zibens ātrumā, jo to cena ir krietiņi zemāka nekā tirgū nopērkamajām,” atklāj Aina un piebilst, ka sēnot tomēr ir lieliski, ja vien veselība atļauj. “Mežā svaigais gaiss, klusums un miers ir lieliska relaksācija no ikdienas rutīnas un steigas, un, ja vēl izdodas atrast kārotās sēnes vai pielasīt ogas, gandarījums ir garantēts,” piebilst sieviete.

Foto - no personīgā arhīva

Ar lielisko guvumu. Ciemojoties pie vecākās meitas Balvos, Aina kopā ar viņas ģimeni pēdējā augusta dienā devās uz Situ, lai izbaudītu silto dienu un nedaudz pasēnotu. “Tomēr nespēju iedomāties, ka salasisim šādu daudzumu,” teic Aina. Viņu spainos pārsvarā bija sakāpušas gailenes, tomēr netrūka arī citu šim laikam raksturīgo sēnu – te bija gan bērlapses, gan apšubekas, gan sviesta bekas, gan baravikas.

Labākā baraviku vieta – gadiem nemainīga. Pēc sausās vasaras, kad vairumam jau zuda cerības uz rudens pusi atrast kaut vienu sēni, lietainais laiks no augusta vidus krasī visu mainīja. Sēnes ir, lai gan īsts sēnotājs saka, ka sēnu nav, un koordinātes neizpauž kā partizāns. “Manas sēnes ir baravikas,” saka Dainis Maslovskis un piebilst, ka “baraviku meklēšana ir vesela māksla, jo baravikas spēj vislabāk maskēties par citām sēnēm. Ir jābūt labai pacietībai un nedaudz detektīvam, lai atrastu šo cēlo un garšīgo sēni, un vienkārši jāzina baraviku vietas, kur tām vislabāk patīk augt.” Foto redzamo milzīgo trauku, pilnu tikai ar baravikām, Dainis pielauza 2.septembra rītā vien sev zināmā vietā. “Ja šeit būtu kaut viens konkurents, kā tas ir Sitā, kur sēnotājus redz ik pēc pārsimts metriem, varētu teikt ‘sveiki’ un varbūt tikai kādu *beigtu* beku atrastu,” atzīst Dainis un visiem novēl: “Lai laba sēnu cope!”

Kampanja

Ar ugunkuriem pret vilku populācijas vairošanu

Ingrīda Zinkovska

Sagaidot 1.septembrī, publisko telpu lielākoties piedāvājot diskusijas par izglītību, taču starp tām uzmanību piesaistīja arī aicinājums aitu audzētājiem piedalīties kampanijā “Ugunkurs” 1.septembra vakarā. Kampanas mērķis – sargāt savas aitas no vilku uzbrukumiem, panākot izmaiņas plēsēju medību noteikumos utt.

“Es piedalos Eiropas Aitu audzētāju uzsāktajā kampanijā “Ugunkurs”, tāpēc 1.septembra vakarā plkst. 19.30 aitu ganībās iekuršu ugunkuru un sargāšu savu ganāmpulku. Kāpēc? Jo vilki apdraud mūsu ganāmpulku, mūsu vienīgo iztikas avotu. Latvijā aitas ganās bioloģiski daudzveidīgām plāvām draud aizaugšana un daudzu apdraudētu kukaiņu un augu sugu izšķēršana, jo ganišana kļūst neiepējama plēsēju dēļ. Pētījumi liecina, ka ganišana palielina mājdzīvnieku labklājību, taču tai ir jābūt tiem drošai. Ar augstiem žogiem vien nepietiek, lai plēsējus

atturētu no aitām, jo viņi ir iemācījušies lekt tiem pāri un rakties zem žogiem. Vilki iekļūst aplokos un mītnēs un nooplēs mājdzīvniekus. Situācija ilgi nevar palikt nerisināta. Ar kampaniju “Ugunkurs” vēlamies pievērst uzmanību situācijas sarežģītībai. Plēsēji ir daļa Latvijas dabas. Taču plēsēju radito lielo postījumu dēļ nedrīst ciest bioloģiskā daudzveidība, un lopkopjiem jāgarantē iespējas aizsargāt savus mājlopus, jāsaņem kompensācijas par plēsumiem,” šādu vēstījumu varēja lasīt sociālajos tīklos īsi pirms 1.septembra.

1.septembrijā ugunkuru aitu ganībās, atbalstot Eiropas un Latvijas aitu audzētāju iniciatīvu, kūra arī ILZE CIPRUSE no Tilžas pagasta. Šogad vilki uzbrukuši arī viņas aitu ganāmpulkam, nodarot ievērojamu postu. Viņas ģimene aitas audzējās sesto gadu, līdz simts sprogainēm, bet tik traki, kā šogad, vēl nav bijis. Pirmais vilku uzbrukums piedzīvots jūnija sākumā, bet otrs – jūlijā, dienu pirms vilku medību sezonas atklāšanas. Pēdējie plēsumi konstatēti teju Tilžas centrā. Neraugoties uz elektrisko ganu, vairākas aitas izdzēnātas, nokostas, savainotas, un tās nācās nokaut. Visas aitas nevar sadzīt kūti, jo jāaizskir

aitas, kas tiks lecinātas, un tamlīdzīgi. Agrāk tās tikai pa ziemu turēja kūti. “Ja aitu ganāmpulks būtu lielāks, varētu domāt par suņa iegādi, bet suns ir jāaaudzina. Tādā gadījumā jāizglītojas arī pašam, lai suni varētu audzināt,” teic Ilze. Aitu audzētāja sprīz, ka atļautais vilku nomedišanas limits Latvijā – 300 vilku medību sezonā – ir par mazu. Turklat Austrumu pierobežā tie migrē, ienācot no Krievijas, Baltkrievijas. “Tie, kas negrib, ka vilkus medī, acīmredzot nav dzīvojuši laukos. Diez ko viņi teiktu, ja vilks ienāktu pilsētā un uzbruktu viņu mājdzīvniekiem. Ja vilks ir meža sanitārs, lai dzīvo mežā. Manā ganāmpulkā tādūļu nevajag. Es pati brāķēju savas aitas,” secina Ilze. Viņa cer, ka sāktā diskusija turpināsies. To, ka vilki uzbrūk aitu ganāmpulkiem, piedzīvojuši arī citi Balvu novada aitkopji. Šķiet, beidzot to izjutuši arī aitu audzētāji Eiropā. Latvijas medību žurnāls publicējis rakstu par Vāciju, kur foto redzams, kā saimnieks no ganībām nokostās aitas aizved piekabē. Vācieši aicina deputātus uzņemties atbildību par situāciju, ļaujot vilkiem dzīvot tur, kur tiem jādzīvo, bet tur, kur tie apdraud mājdzīvniekus, atļaut plēsēju skaita samazināšanu.

Ciemīņu dienas svešās sētās

Garšu un sajūtu piedzīvojums

Par interesantu un gaidītu tradīciju kļuvušas "Mājas kafejnīcu dienas", kas jau vairākus gadus notiek arī Balvu novadā. Dienas, kas līdzīnās svētkiem un augusta izskanā notiek māju pagalmos, zem ābelēm, pie ezera un tamlīdzīgās vietās dabā, kur ir klāti galdiņi un saimnieki aicina nobaudīt uz vietas viņu pašu gatavotus siltus ēdienu. Vienlaikus tā ir iespēja iepazīties ar pašiem saimniekiem un redzēt, kur viņi dzīvo, ar ko nodarbojas, kā iekārto un izmanto sev piederošus ipašumus.

Apmeklētāju šim pasākumam netrūkst. Ne velti sociālajos tiklos cilvēki pēc tam publisko foto ar savu klātbūtni konkrētās vietās, stāsta, ko redzējuši, ēduši, kā izklaidējušies. Izskatās, ka "Māju kafejnīcas" ar katru reizi kļūst interesantākas, programmā parādās jaunas adreses, un saimnieki domā par pārsteigumiem, ko piedāvāt viesiem. Vienīgais, par ko nedaudz var raizēties, – lai tikai būtu labs laiks, tad viss patiešām būs izdevies un ciemiņi aizbraukus apmierināti.

Laipni gaiditi! Sanita un Normunds Prūši "Mājas kafejnīcu" durvis ciemiņiem vēra otro gadu. Sanitai tas ir sava veida adrenalīns, kas liek pamatiņi noskrieties un saspringt arī visai darba komandai, taču vienlaikus dod prieku un jaunas tikšanās. Ciemīņu abās dienās netrūka. Pārsteigums bija muzikālais vakars ar Jāņa Ločmeļa klātbūtni. Vakara ēdiens dominēja *starteriši*, kafija un pašu gatavoti gardumi. Bijā nodoms kopā ar viesiem izdancot arī "Prūšu zemi", akcentējot saimnieku uzvārdu.

Kā gan bez gardumiem?! Pasākumam rūpīgi bija gatavojušies "Ezera namiņa" saskanīgā komanda. Katrs viesis jutās gaidīts un aprūpēts. Pasniedza silto ēdienu un arī gardu kūku ar kafiju. Sešas kūkas viesu uzņemšanai bija izcepusi Zane.

Klavieres caur puķēm. Klavieres uz "Paradīzēm" atvestas sen, iegādājoties šo ipašumu, un nāk no Rīgas Operas teātra. Kādreiz uz tām esot spēlējis pat Raimonds Pauls. Tagad otro gadu baltās klavieres izdaiļo viesu nama āra vidi, ietērptas ziedu košumā. "Paradīzēs" daudzos skaistos vides objektus izdomā un iekārto pati saimniece. Var piebilst, ka Sanītu Balvu pusē pazīst arī kā lavandu audzētāju un dažādu skaistumkopšanas ražojumu meistari. Prūšu ģimene ar vienu kāju dzīvo Balvu pusē, ar otru – Skrīveros. Viņi paspēj daudz.

Ezera krastā. Skaistu un praktisku brīvdienu māju Balvos, ezera krastā, iekārtojuši Jānis un Sandra. Tepat arī pirts, kur, karsējoties uz lāvas, pa logu var baudīt dabas lielisko ainavu. Prieks pašiem un arī ciemiņiem! Viesus "Mājas kafejnīcu dienas" saimnieki uzņēma pirmo reizi.

Pirma reizi "Paradīzēs". Iespēju paciemoties un redzēt, kā izskatās viesu namā "Paradīzes" Bērzkalnes pagasta Brūklājos, izmantoja Aledja Lāce. Viņa te bija pirmo reizi, un pārsteigumu netrūka. Pagalma ēkā bija izkārtota plaša Skrīveru Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu izstāde "Dzīvnieku un putnu pasaulē".

Pārsteigumi. "Ezera namiņa" piekraste ir izkopta, uz ugunskura var gatavot ēdienu, var doties peldēties un baudīt atpūtu. Pārsteigumi neizpalika arī ciemiņu dienā. Muzicēja Arnis Graps, varēja uzdancot, bet citā brīdī saimnieks Jānis aicināja droši kāpt laivā un pavīzināties pa gludo ezera spoguli. Viesi varēja parunāties arī ar Ilonu, Balvos pazīstamo 'lavandu meiteni', kura atsaucīgi iepazīstināja ar savu pašgatavoto produkciju skaistumam un možumam.

Kas ir "Māju kafejnīcas"?

- Darbīgu saimnieku komandas, kuras prot ne tikai skaisti tērpties un sirsnīgi sagaidīt ciemiņus, bet arī garšigi gatavo un aizvien izdomā jaunus pārsteigumus.
- Iespēja nogaršot un iegādāties vietējo produkciju.
- Iespēja izstaigāt svešas sētas, iepazīties ar to saimniekiem un redzēt viņu darba rezultātu.
- Saimniekiem atklāt sevi jaunus talantus un pārbaudīt neierastākas biznesa jomas prasmes.
- Vairo labas emocijas un saliedē cilvēkus. Liek priecāties par dabu un novērtēt mūsu zemes bagātību.

M.Sprudzānes teksts un foto

Apsveicam!

Tagad kopā veidos Rīžiju ģimeni

3.augustā Viļakas Vissvētās Jēzus sirds Romas katoļu baznīcā gredzenus mija un viens otram ‘Jā’ vārdu teica liepājniece KRISTINE SERGEJEVA un balvenietis KRISTAPS RĪŽIJS. Jaunā pāra liecinieki viņu skaistajā dienā bija Kristīnes brāļa sieva Faina Minčonoka un Kristapa labākais draugs Normunds Liepiņš.

Kristīnes un Kristapa dzīves ceļi krustojās, pateicoties portāla “draugiem.lv” iepazīšanās klubīnam. Kādudien Kristīne saņēma ziņu no jauna un simpātiska puiša vārdā Kristaps un nolēma, – kāpēc gan lai neatbildētu? Tā sākās nebeidzamas sarakstes, kas drīz vien pārauga jaunā attiecību formā – jaunieši sāka sazvanīties *Skypā*. Kristīne to laiku atminas ar smaidu: “Kad jau bijām drošāki, iešķēdzām kameras un runājāmies. Citreiz pat aizmigām katrs savā ekrāna pusē.” Tā viss notika līdz brīdim, kad Kristaps uz pāris dienām izdomāja atbraukt pie Kristīnes ciemos uz Īriju. Sākumā viņa to uztvēra kā joku, tāpēc, daudz nedomādama, atteicā, – brauc! Taču brīdi, kad viņš parādīja nopirktais biletēs uz Dublinu, Kristīne saprata, ka nu vairs nav, kur likties, – būs jāsagaīda. Kristapam tā bija pirmā reize, kad viņš kaut kur lidoja. Uz lidošu viņu aizveda māsa Jolanta Sauleviča-Logina, novēlot veiksmīgu lidojumu un nokļūšanu galapunktā. Protams, braucienā bez piedzīvojumiem neiztika. Kristapam nācās iziet muitas pārbaudi, kur pie viņa atrada patronu. Izrādās, Kristapa paziņas nolēma pajokot un pa *kluso* to ielika kabatā. Puisis muitas darbiniekiem visu izskaidroja, un viņu palaida. Taču arī tās nebija piedzīvojumu beigas. Kristīne solīja Kristapu sagaidīt līdostā, taču reiss kavējās par piecām stundām, un viņai nācās doties uz naktsmaiņu darbā. Šo svarīgo uzdevumu viņa uzticēja savai paziņai

Gunitai, kura Kristapu sagaidīja un izmitināja Kristīnes dzīvoklī. “Tikai tad, kad no Guntas saņēmu ziņu, ka Kristaps jau uz vietas, nomierinājos. Pabeidzu darbu un devos mājas. Biju mierīga līdz brīdim, kad pienācu pie dzīvokļa durvīm un iedomājos, – ak Dievs, Kristīn! Ko tu esi izdarījusi? Ielaidi savās mājās svešu cilvēku! Ja nu viņš izrādīsies sliks, būs apzadzis mani un savācis arī manu kakī?! Nezinu, kāpēc, bet par kakī bija vislielākais satraukums. Tā minuti pastāvēju pie durvīm, nopūtos, saņēmos un vēru tās valā. Mani sagaidīja nemierīga kakene, kura aizveda uz guļamistabu – tur gulēja Kristaps. Pēc maza brīža viņš pamodās un, kad ieraudzīju, cik ļoti Kristaps satraucies, mans uztraukums pēkšni pazuda. Trīs dienas pavadījām kopā – pastaigājāmies gar kanāla malu, skatījāmies filmas un centāmies iepazīt vienu otru tuvāk. Tad pienāca brīdis Kristapam doties atpakaļ uz Latviju. Sarunājām, – ja īrija parādīsies kāda darba iespēja, viņš uzreiz atbrauks. Pēc nepilna mēneša Kristaps jau bija pie manis. Kopš tās dienas esam kopā septiņus gadus un beidzot nosvinējām kāzas,” stāsta Kristīne.

Jaunlaulātie secina, ka kāzu diena pagāja diezgan stresaini un brīziem ne tā, kā plānots, taču tas tāpat nespēja izbojāt īpašās dienas burvību. Rīts sākās pie vietējā pirtnieka, kur Kristīne ar meitenēm (Kristaps ar puišiem citā pirti) izbaudīja pirts burvību. Kāzu dienas agrā ritā līgava sagaidīja *make-up* meistari Katerīnu Sergejevu un matu meistari Tatjanu Orlovu, kuras uzreiz kērās pie darba. Pēc pāris stundām komandai pievienojs fotogrāfs Olegs Bucis, un tapa pirmās skaistās fotogrāfijas. Neliels misēklis sanāca ar dekorētāju, kura laikus neieradās pie baznīcas, lai atdotu līgavas pušķi un piespraudes līgavas māsām un līgavainim. Taču viiss atrisinājās veiksmīgi. Pie baznīcas jauno pāri sagaidīja prāvests Guntars Skutelis, kurš deva pēdējos norādījumus, un ceremonija varēja sākties. “Pie altāra mani

Viņi ir laimīgi!

12.augustā Viļakas Vissvētās Jēzus sirds Romas katoļu baznīcā viens otram ‘Jā’ vārdu teica un Dieva priekšā solījās būt kopā kā priekos, tā bēdās viļacēniete EDĪTE BARSOVA un madonietis KRISTAPS DANIEKS. Jauno pāri dzīvē ievadīja liecinieki Rūta un Gatis Šaicāni.

Jautāti par izjūtām, kādas pārņēmušas pēc tam, kad abi jau oficiāli kļuvuši par sievu un vīru, jaunlaulātie atbildēja ar skaistiem vārdiem no Bībeles: “Milestība ir lēnprātīga, milestība ir laipna, tā neskauž, milestība nelielās, tā nav uzpūtīga. Tā neizturas piedauzīgi, tā nemeklē savu labumu, tā neskaitas, tā nepiemin ļaunu. Tā nepriecājas par netaisnību, bet priecājas par patiesību. Tā apkārt visu, tā tic visu, tā cer visu, tā panes visu... Mēs vienkārši esam laimīgi!”

veda brālis Edgars. Viņš atdeva mani Kristapa rokās un smaidot piebildā, – nu ko, tagad tā ir tava problēma, veiksmi tev! Par šo teikumu, protams, pasmējās visi. Atceros, ka pirms ceremonijas sākuma Kristaps piekodināja, lai tikai neraudu, savādāk viņam arī vajadzēs. Ar prāvestu Guntaru, protams, sanāca arī pasmieties, taču brīdi, kad viens otram devām zvērestus, tomēr nenoturējos un apraudājos. Tik emocionāli un skaisti tas bija,” atminas Kristīne. Iznākot no baznīcas, viesi jaunlaulātos apbēra ar rīsiem un ziedlapījām, sekoja fotosesija, bet kāzu svīnības notika viesu namā “Dzerkaļi”, kur jaunlaulātos ar dziesmu un labu noskaņojumu sagaidīja viesi. “Kad Kristaps uz rokām mani ienesa viesu namā, jutos nedaudz šokēta par dekorācijām, kuras nebija tādas, kādas biju iedomājusies. Taču tas nespēja līdz galam sabojāt omu. Pateicoties muzikantam Zintim Krakopam, mūsu diena bija pilna ar skaistu mūziku, foršām emocijām un dejām. Arī ēdinātāji “Add story” pacentās uz ‘urrā’ un pabaraja visus ar gardām vakariņām, savukārt viesmiļi bija vienkārši burvīgi. Neskatoties uz to, ka mūsu dienā kaut kas neizdevās, kā plānots, centāmies par to nedomāt, bet tā vietā izbaudījām katru mirkli ar mūsu mīlajiem un tuvajiem,” atklāj Kristīne. Viņa piebilst, ka medusmēneša ceļojumā dosies nākamgad kopā ar brāli Edgaru un viņa sievu Fainu, kuri kāzas svīnēja šogad aprīlī. Ceļojuma galamērķis gan vēl nav zināms, bet jau tagad Kristīne un Kristaps droši var apgalvot, ka būs jautri!

Jaunlaulātie ir gandarīti, ka beidzot spēruši svarīgo soli un oficiāli kļuvuši par sievu un viru. “Principā laulību gredzens pirkstā jau neko nemaina, jo arī iepriekš visu darījam kopā. Kristapam jau teicu, ka viņš manā dzīvē neko nav izmainījis – kopš bērnības esmu saukta par rīzo, bet tagad oficiāli esmu kļuvusi Rīžija, un tagad varam kopīgi izveidot Rīžiju ģimeni. Esam priecīgi, ka ieguvām jaunu statusu un, neskatoties uz to, ka ik pa laikam pirkstu spiež laulību gredzens, viens otru mīlam kā iepriekš,” apliecinā jaunā sieva.

Jaundzimušie

5.augustā pulksten 6.27 piedzima meitenīte. Svars – 3,620kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Linda Lapse dzīvo Balvos.

5.augustā pulksten 18.34 piedzima meitenīte. Svars – 3,715kg, garums 53cm. Meitenītes mamma Daira Ločmele dzīvo Rēzeknē.

5.augustā pulksten 20.59 piedzima puika. Svars – 3,680kg, garums 55cm. Puisēna mamma Klinta Bernarte dzīvo Smiltenes novada Gaujienas pagastā.

5.augustā pulksten 22.55 piedzima puika. Svars – 2,810kg, garums 51cm. Puisēna mamma Anita Brutāne dzīvo Balvu novada Tilžas pagastā.

7.augustā pulksten 3.13 piedzima puika. Svars – 3,315kg, garums 51cm. Puisēna mamma Ludmila Žukova dzīvo Kārsavā.

7.augustā pulksten 6.37 piedzima puika. Svars – 3,500kg, garums 51cm. Puisēna mamma Ekaterina Kozlova dzīvo Gulbenes novada Lejasciema pagastā.

8.augustā pulksten 9.30 piedzima meitenīte. Svars – 2,825kg, garums 50cm. Meitenītes mamma Madara Avota dzīvo Gulbenē.

10.augustā pulksten 1.15 piedzima puika. Svars – 3,035kg, garums 53cm. Puisēna mamma Indra Šalajeva dzīvo Balvos.

10.augustā pulksten 13.24 piedzima meitenīte. Svars – 3,175kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Ieva Lazorenko dzīvo Rīgā.

Re, kā!

Tilžā atkritumus šķiro vareni!

Pagājušajā nedēļā to, kā vajag šķirot atkritumus, uzskatāmi nodemonstrēja kāds Tilžas iedzīvotājs, kurš uz vietējo veikalu izlietotas plastmasas pudeles nogādāja attēlā redzamajā apmēram divus metrus garajā maisā!

"Mūsu veikalā pieņem tukšas pudeles, bet ka tādu maisu kāds būtu atnesis, nekad dzīvē vēl nebiju redzējusi. Tādu lielu maisu!" pozitīvi pārsteigta bija arī veikala darbiniece. Tikmēr pats iedzīvotājs darīja zināmu, ka ar pudelēm pilno maisu sakrājis laika gaitā pamazām – soli pa solītim! Nu ko! Atliek paslavēt lielā maisa īpašnieku, kurš novērtē to, cik svarīgi ir dzīvot *zaļi* un izlietotās pudeles šķirot atsevišķi no pārējiem sadzīves atkritumiem.

Vienlaikus šī ir arī lieliska iespēja vēlreiz ikvienam atgādināt, ka atkritumu šķirošana nav vienkārši moderna tendence, kam jāseko, bet:

- šķirojot atkritumus, Tu vari samazināt atkritumu apsaimniekošanas izmaksas;
- šķirotie atkritumi kļūst par otrreizējām izejvielām, no kurām atkārtoti var saražot jaunas (tādas pašas vai citas) preces;
- un, pats galvenais, atkritumu šķirošana ir būtiska sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sastāvdaļa un viens no videi draudzīga dzīvesveida pamatprincipiem. Tādējādi tiek lietderīgāk izmantoti dabas resursi un energija, kā arī kļūst sakoptāka apkārtējā vide. Turklat šie ir tikai daži ieguvumi no atkritumu šķirošanas!

Eksānsēviņš no Sintijas Veinnes video sociālajā tīmeklī "Tiktak"

Informē lekšlietu ministrija

Trešo valstu piederīgie bojā Latvijas infrastruktūru

Jau rakstījām, ka tiks uzsākta aktīva robežapsardzības infrastruktūras izbūve uz Latvijas – Krievijas robežas. Nupat Ministru kabinets nolēmis piešķirt lekšlietu ministrijai 9 748 304 eiro, lai turpinātu un kāpinātu valsts ārejās sauszemes robežas infrastruktūras izbūvi un tempu arī uz Latvijas – Baltkrievijas robežas.

Iekšlietu ministrija informē, ka uz Latvijas – Baltkrievijas robežas Daugavas posma ir nepieciešams nodrošināt patruļtakas izbūvi aptuveni 16,7 km garumā. Turklat, nēmot vērā pieaugošos ģeopolitiskos riskus, tajā skaitā nelegālo migrantu skaita pieaugumu, ir kritiski svarīgi kāpināt žoga un infrastruktūras izbūves tempu. "Ministru kabinets arī nolēma, ka tehnoloģiskās infrastruktūras izbūve ir uzskatāma par valsts robežas infrastruktūras izveides valsts drošības stiprināšanas pasākumu. Tas nozīmē, ka izbūve (ja tai nerod finansējumu no ES fondu līdzekļiem) finansējama no valsts budžeta līdzekļiem, uzdot valsts akciju sabiedrībai "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" nekavējoties uzsākt nepieciešamos iepirkumus," informē Iekšlietu ministrija.

Jāpiebilst, ka no 2021.gada 11.augusta valsts robežas šķērsošana ārpus likumīgai ieceļošanai noteik-

tajām robežķērsošanas vietām un kārtības nav bijusi atļauta kopumā 14 305 personām, no kurām 2021.gadā – 4 045 personām, 2022.gadā – 5 286 personām, bet no šī gada 1.janvāra līdz 24.augustam – 6 379 personām. "Saskaņā ar Valsts robežsardzes un valsts drošības iestāžu veikto rīko analīzi un prognozi pastāv un vēl pastāvēs būtisks risks, ka trešo valstu valstspiederīgo plūsma (gan personu, gan personu grupu skaits) uz Latvijas – Baltkrievijas valsts robežas nemazināsies, bet turpinās pieaugt. Kopš gada sākuma ir konstatēti gadījumi, kad trešo valstu valstspiederīgie ar nezināmu personu atbalstu, virzoties no Baltkrievijas Republikas teritorijas, veic Latvijas Republikas infrastruktūras (pagaudu un pastāvīgā žoga) bojāšanu. Kopumā šogad fiksēti 49 šādi gadījumi. Arī no Lietuvas un Polijas kompetentajām institūcijām joprojām tiek saņemta informācija par nelikumīgas valsts robežas šķērsošanu no Baltkrievijas teritorijas. Tādēļ ir būtiski nodrošināt starpvalstu vienotu koordinētu rīcību attiecībā uz šādu nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu, lai nodrošinātu līdzvērtīgu visa reģiona valstu robežu apsardzību ar Baltkrieviju," uzsvēr Iekšlietu ministrija.

Jāpiebilst, ka atbalstu Latvijas – Baltkrievijas robežas apsargāšanā sniedz arī Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes robežsargi.

Īsumā

Visbiežāk avārijas izraisa jaunieši

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) statistika par 2022.gadā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem, kas izraisīti ar neapdrošinātu auto, liecina, ka visbiežāk šādas avārijas izraisa 18 līdz 29 gadus jauni autovadītāji. Turklat 2,30% negadījumu izraisīja personas, kas vēl nav sasniegūšas pat 18 gadu vecumu.

Savukārt vismazāk negadījumu ar neapdrošinātu automašīnu pērn izraisīja 50 – 59 gadus veci autovadītāji (9,75%). "Salīdzinot pagājušā gada datus ar iepriekšējo gadu rezultātiem, secinām, ka negadījumu īpatvars, ko izraisīja gados jauni autovadītāji ar neapdrošinātu transportlīdzekli, joprojām ir ļoti augsts. 2020.gadā tādi bija 32,2%, bet 2021.gadā – 26,54%. Tāpat neieprieina fakts, ka pēdējos trīs gados salīdzinoši biežāk ar neapdrošinātu transportlīdzekli negadījumus izraisa personas, kas jaunākas par 18 gadiem. Ja 2020.gadā tādi bija 1,18%, 2021.gadā – 1,80%, tad pērn jau 2,30%," stāsta LTAB valdes priekšsēdētājs Jānis Abākins. Viņš arī uzsvēr, ka, neatkarīgi no neapdrošinātā transportlīdzekļa un tā vadītāja vai īpašnieka vecuma, jāatceras, – ja negadījums izraisīts ar neapdrošinātu transportlīdzekli, nodarītie zaudējumi negadījumā cietušajiem var būt mērāmi pat desmitos tūkstošos eiro, kurus regresa kārtībā nāksies segt no savas kabatas: "Ja avārija izraisīta ar neapdrošinātu spēkratu, cietušajiem radītie zaudējumi tiks segti no Garantijas fonda, taču vēlāk zaudējumu summa regresa kārtībā tiks piedzīta no negadījuma izraisītāja – neapdrošinātu transportlīdzekļa īpašnieka vai vadītāja."

Informē lekšlietu ministrija

Ziņo Viļakas pārvaldei!

**VALSTS
ROBEŽSARDZE**

IEDZĪVOTĀJU UZMANĪBAI

PAMANOT SVEŠAS, NEPAZĪSTAMAS,
LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU ETNISKAI VAI
NACIONĀLAI PIEDERĪBAI NERAKSTURĪGAS
UN AIZDOMĪGAS PERSONAS UN
TRANSPORTLĪDZEKLŪS PIEROBEŽAS JOSLĀ
UN PIEROBEŽĀ, LŪDZAM INFORMĒT VALSTS
ROBEŽSARDZES VIĻAKAS PĀRVALDI

+371 64501927

Informē ugunsdzēsēji

Aizmieg un nepamana ugunsgrēku

1.septembrī Žiguru pagasta trīsstāvu dzīvojamās mājas trešajā stāvā bija piededzis bez uzraudzības atstāts ēdiens 0,5 m² platibā. Dzīvokli esošais cilvēks ugunsdzēsēju glābēju ierašanās brīdi bija aizmidzis un nebija pamanijis ugunsgrēka izcelšanos.

Atkārtoti jāatgādina, ka jau kopš 2020.gada 1.janvāra visos mājokļos jābūt uzstādītiem autonomajiem ugunsgrēka detektoriem jeb detektoriem, kuri reagē uz dūmiem. Kā rāda pasaules pieredze, šādu detektoru pielietošana ir efektīvs risinājums, lai pasargātu mājokļa iemītnieku dzīvības no pēkšņa ugunsgrēka briesmām. "Ugunsgrēka autonomais detektors ir neliela izmēra ierīce,

kas patstāvīgi spēj konstatēt telpā izveidojušos ugunsgrēka faktorus (dūmu koncentrāciju, siltumu) un par to ar spalgu – 80 decibelu – skaņas signālu aptuveni pusstundu nepārtrauki brīdināt mājokļa iemītniekus. Ugunsgrēka autonomais detektors darbojas no autonoma strāvas avota. Visbiežāk tā ir 9V "kronas" tipa baterija, kuru ievieto detektorā korpusā. Saprotams, ka ugunsdzēšamo aparātu šī ierīce neaizvieto. Tās uzdevums nav dzēst, bet gan brīdināt par izcēlušos ugunsnelaimi. Par tālāko rīcību, atkarībā no situācijas, ir jāizlemj mājokļa iemītniekiem pašiem – apslāpēt liesmas pašu spēkiem vai nekavējoties pamest ugunsnelaimes skarto mājokli un saukt palīga ugunsdzēsējus. Gadījumos, kad mājokli neviena nebūs,

palieki cerība, ka ugunsgrēka autonomā detektors spalgo signālu izdzirdēs kaimiņi un izsauks ugunsdzēsējus. Jāatceras, ka ugunsgrēka autonomie detektori ir paredzēti lietošanai telpās. Uzstādīti ārā tie gaidīto efektu nedos," informē ugunsdzēsēji glābēji.

Jāpiebilst, ka kopumā aizvadītajās brīvdienās Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests saņēma 110 izsaukumus: 17 uz ugunsgrēku dzēšanu, 61 uz glābšanas darbiem, bet 32 izsaukumi bija maldinoši. Kas attiecas uz bojāgājušo statistiku, šogad ugunsgrēkos gājuši bojā 50 cilvēki. Savukārt no ūdenstilpēm izcelti jau 90 noslīkuši cilvēki. Pagājušajā gadā (visos 12 mēnešos) ugunsgrēkos gāja bojā 74 cilvēki, bet no ūdenstilpēm izcēla 94 noslīkušos.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

* Sākums 1.lpp.

**Vārds
mammai.**
Pirmklasnieces
Sindijas
mamma
Linda
Odumiņa,
apsveicot
klātesošos,
vēlēja
sasniegt
izvirzītos
mērķus: "Lai
viss izdodas!"

Mudina pasmaidit. Balvu luterānu draudzes prāvests Mārtiņš Vaickovskis it visus mudināja pasmaidit, atgādinot, ka jaunais mācību gads ir jauns sākums: "Ja mēs skatāmies uz debesīm, tad Dievs priecājas, ka mēs pieaugam zināšanās un gudrībā. Bet vēl vairāk Dievs priecājas, ka mēs pieaugam mīlestībā..."

Dienas labam sākumam. Balvu katoļu draudzes prāvests Guntis Brūvers atklāja stāstu par kādu bērnu, kurš salīdzinoši nesen dzīvoja Itālijā: "Bija tāds puika Karlo Akutis, kurš 7 gadu vecumā pieņēma Pirmo svēto Komūniju. Karlo tas tīk ļoti uzrunāja, ka viņš gribēta būt Jēzus tuvumā arī turpmāk. Viņš apņēmās, pirmkārt, vairāk milēt vecākus. Otrkārt, vairāk milēt Dievu un savus klasesbiedrus. Baznīca viņu ir izsludinājusi par Svētīgo. Viņš, tāpat kā jūs, milēja braukt ar velosipēdu, spēlēt datorspēles. Karlo internetā izveidoja savu mājaslapu, kur vēstīja par Eucharistiju. Aicinu arī jūs uzstādīt sevī iekšēju mērķi, turklāt Zinību diena ir labs sākums vairāk milēt Dievu, vecākus un klasesbiedrus."

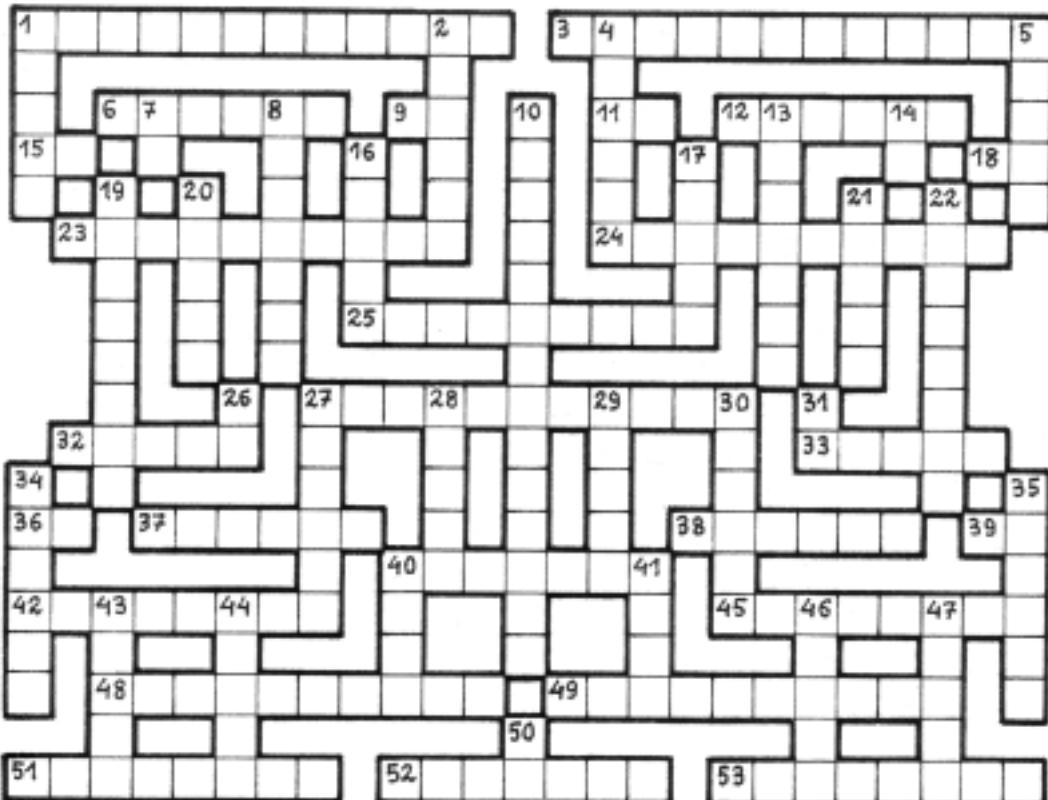
Atskaites punkts jauniem brīnumiem. 14. Saeimas deputāte Līga Kozlovska atzina, ka ar prieku uzsklausīja skolas direktori vārdus, ka mūsu ir daudz: "Tas nozīmē, ka Balviem ir nākotne! Jaunais mācību gads ir atskaites punkts. Visiem tiem, kas jau ir mācījušies, tās ir turpmākās izaugsmes iespējas. Visiem tiem, kas uzsāk mācības, tas ir atskaites punkts jauniem brīnumiem un radošām iespējām. Lai Balvu sākumskola rullē!"

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu.
Atbildes gaidām līdz 25.septembrim.

9.kārtā

Sastādīja G.Gruziņa

**Augusta
mīklu
atrisināja:**
A.Mičule
(Tilža),
I.Svilāne
(Lazdukalns).

**Par
augusta
krustvārdu
mīklas
atrisināšanu
balvu saņem**
IRĒNA
SVILĀNE no
Lazdukalna. Pēc
balvas griezties
redakcijā.

"Ukraina – 5"

(Avoti: V.Klišāns "Ievads Ukrainas vēsturē", interneta resursi.)

Horizontāli: 1. Krievijas impērijas politika, kas bija vērsta uz mazākumtautību piespiedu pārkrievošanu. 3. Etniski politiska ideoloģija, kas ietver nācijas identitātes un ideoloģijas aizsardzību, Ukrainas teritorijā išpaši izteikta bija 18.gs. beigās, 19.gs. sākumā. 6. Pilsēta, kuras ģerboni viens no elementiem ir bebris. 9. Saiklis. 11. Ukraiņu ceļojosais filozofs, dzejnieks, pedagogs, deviņi lielu ieguldījumu austrumslāvu kultūrā, tiek uzskatīts par krievu reliģiskās filozofijas pamatlīcēju (iniciāji), dzimis 1722.gada 22.novembrī (3.decembrī) "Čornuhos" Poltavas apgabalā. 12. Kuras pilsētas ģerboni viens no elementiem ir zirgs (1851.g. pilsētā tika uzcelta cukurfabrika)? 15. Ukraiņu, arī krievu rakstnieks (iniciāji), kura pirmo lugas "Revidents" latvisko tulkojumu iespieda 1871.gadā Jelgavā. 18. Nots. 23. Viena no slāvu tautām. 24. Emigrācijā devušos kazaku izveidota siča pēc Aizkrāces sičas likvidācijas 1775.gadā. 25. Krievijas cariene, kuras valdišanas gados kazaku vadoni tika pielīdzināti muižniecībai, bet kazaku radas un militārās struktūras tika reformētas. 27. Kā Krievijas impērijā sauc tajā iekļautās ukraiņu zemes (slepeno biedrību ar tādu nosaukumu 1821.gadā nodibināja Pereslavas maršals un dekabrists Vasilis Lukaševičs)? 32. Britu uzņēmējs, kas 19.gs. 2.pusē Doņeckā uzbūvēja metalurgisko kombinātu. 33. Satiksmes joslas pilsētās. 36. Izsauksmes vārds, kas pauž pārsteigumu, sāpes. 37. Ukraiņu nacionālās atmodas darbinieks, rakstnieks, mākslinieks, ukraiņu nacionālais varonis (vārds), dzimis 1814.gada 25.februāri (9.martā). 38. Pilsēta ziemeļos, kuras ģimnāzijā 1820.-1828.g. mācījās Nikolajs Gogolis. 39. Personas vietniekvārds. 40. Kurai 1835.gadā atvērtajai universitātei bija nozīmīga loma ukraiņu nacionālajā atmodā? 42. Pilsēta austrumos, 1913.gadā dibināta kā strādnieku ciemats sakarā ar dolomīta rūpničas izbūvi pie Jamas dzelzceļa stacijas. 45. Viena no valstīm, kas piedalījās Žečpospolitas pirmajā dalīšanā 1772.gadā. 48. Ukraiņu vēsturnieks, etnogrāfs, sabiedriskais, politiskais darbinieks, dzimis 1834.gada 18.janvārī, pēdējos dzives gados strādājis Vatikāna arhīvā, iegūstot daudz materiālu par ukraiņu vēsturi. 49. Krievijas impērijas armijas virsnieks, išpaši aktīvs Ukrainas stepju kolonizācijā, arī modernizācijā, Krimas hanistes okupācijas atbalstītājs, Jaunkrievijas generālgubernators. 51. Viena no zemēm, uz kuru 18.gs. beigās bēga okupētās Krimas iedzīvotāji. 52. Krievijas imperatora flotes admirālis, jūrasbraucējs, Petropavlovskas-Kamčatkas aizsardzības organizētājs Krimas kara laikā (1853.-1856.g.), dzimis ap 1810.g. Poltavas gubernā. 53. Vienīgais apgabals mūsdienu Ukrainas teritorijā, kuru nedaudz skāra 1812.g. Krievijas-Francijas kara aktivā karadarbība.

Vertikāli: 1. Pilsēta z-rietumos, Ustjas upes krastos. 2. Ciens Aizkarpatos, Latoricas upes ielejā, kur daudzos arheoloģiskos izrakumos atrastas liecības par apkaimes apdzīvotību, sākot ar paleolītu un neolītu 5000.-2000.g.p.m.ē., senslāvu periodu VII-III gs.p.m.ē. un jaunākā laika posmā; izrakumos atrasts daudz keramikas. 4. Virzienā un augšu. 5. Kurā pilsētā Ziemeļu kara laikā kādu laiku bija Krievijas cara Pētera I rezidence? 7. Pastāv, eksistē. 8. Krievijas impērijas keizariene, kuras valdišanas laikā notika vairākas Žečpospolitas dalīšanas. 10. Varas koncentrācija. 13. Viena no ukraiņu zemēm, ko Žečpospolitas otrajā dalīšanā 1793.gadā ieguva Krievija. 14. Apstrādā zemi ar arku. 16. Darba produkts, maiņas, pirkšanas un pārdošanas objekts. 17. Zemes virsas samazināts vizuāls attēlojums, kurš parāda, kā konkrētā veidā izvietojas dažādi objekti. 19. Kur pēc 1863.gada drukāja grāmatas ukraiņu valodā, kad valodas lietojums ārpus mājas tika aizliegts? 20. Viena no Krimas hanistē dzīvojošajām tautām, kam pēc pussalas okupācijas konfiscēja zemi, attdodot to krievu muižniekiem. 21. Pilsēta d-rietumos Kodimās upes krastā. 22. Par kādu guberniju 19.gs. sākumā pēc okupācijas kļuva Krimas pussala? 26. Personas vietniekvārds. 27. Viena no jomām, kurā nacionālā apspiestība veicināja protestus 19.gs.80. un 90.gados. 28. Viena no salām Tirēnu jūrā, ko savos darbos attēlojis Feodosijā dzimusais mākslinieks Ivans Aivazovskis (Ovaness Aivazjans). 29. Kāda dzīvnieka attēlojums ir Vovčanskas ģerboni? 30. Pilsēta d-rietumos, nodibināta 1816.gadā kā no Virtembergas ieceļojošo vāciešu kolonija, nodēvēta par godu krievu un austriešu karaspēka uzvarai pār Napoleonu pie Orsī Francijā. 31. Nots. 34. Pilsēta rietumos Vilijas upes krastā, kuras ģerboni attēlots gada skaitlis – "1149". 35. Pilsēta rietumos, rakstos pirmoreiz minēta 1260.gadā, no 17.gs. attīstījās kā tirdzniecības centrs ar Osmaņu impēriju, pēc Žečpospolitas pirmās dalīšanas 1772.g. – Austrijas impērijā. 40. Ilgmūžīgi liela izmēra augi ar vienu galveno stumbri. 41. Stop! 43. Kuģu, arī lidaparātu atliekas. 44. Antonīms vārdam 'devīgi'. 46. Ukraiņu sporta biedrība, izveidota 1894.gadā Lvivā, līdz tam ar tādu nosaukumu darbojās poļu biedrība. 47. Mājsaimniecības piederumi cepšanai virs atklātas uguns. 50. Akuzatīva jautājums.

Augusta mīklas ("Ukraina – 4") atrisinājums

Horizontāli: 1. Ičņa. 2. Skola. 4. Melnā. 6. Poļu. 11. Kazakus. 12. Sol. 13. Pēteris. 17. Luga. 18. Pereslava. 19. Asni. 22. Šķahta. 23. Kas. 24. Mazepa. 27. Hetmanji. 28. Ukraina. 30. Zelena. 31. Činas. 32. Mimoza. 34. Lūk. 35. Jūs. 37. Dnipro. 38. Ikona. 39. Bazārs. 42. Konfederācija. 45. Si. 46. Iejāt. 47. Udiča. 48. Tu. 49. Aka. 50. Čihirina. 51. Krievija.

Vertikāli: 1. Ir. 3. La. 5. Es. 7. UA. 8. Rada. 9. Konstantinopole. 10. Mena. 11. Kaluša. 14. Smilas. 15. Ore. 16. Tas. 20. Atamaņi. 21. Karalis. 25. Kipčaki. 26. Russija. 27. Hmeļnicki. 29. Aizkrāces. 33. Odesas. 36. Osmaņu. 40. Ungāri. 41. Ciedri. 43. Dona. 44. Ruda.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Rūpēs par senioriem

Ārsti iesaka pievērst uzmanību senioru veselības pazīmēm

Dzīvē iekārtots, ka vecāki un vecvecāki ir tie, kas no mazotnes rūpējas par jaunākajiem dzimtas pārstāvjiem, nododot savu gudribu un dzīves mācības. Tomēr pieņāk brīdis, kad īpaša uzmanība nepieciešama ģimenes senioriem, jo fiziskas un emocionālas izmaiņas ir daļa no dabiskā novecošanas procesa. Ārsti iesaka pievērst īpašu uzmanību trīs veselības pazīmēm, kas ļaus savlaikus atpazīt potenciālos veselības riskus un ļaus senioram ilgāk saglabāt pilnvērtīgu, patstāvīgu, no citu palīdzības neatkarīgu dzīvi.

Atmiņas paslīktināšanās

Atmiņas problēmas ir daļa no normālā novecošanas procesa. Seniors var aizmirst, vai samaksājis rēķinus, vai iedzēris zāles. Tomēr dažām pazīmēm jāpievērš pastiprināta uzmanība, **jo aptuveni 10% no senioriem pēc 70 gadu vecuma var attīstīties demence, tajā skaitā tās visbiežāk sastopamā forma – Alcheimera slimība.** Tās pirmās pazīmes iekļauj grūtības izteikties, piemēram, cilvēks pēkšni "zaudējis vārdus", nespēj pilnvērtīgi noformulēt savu domu. Tāpat jāpievērš uzmanība ikdienas darbu izpildei, vai ierastu darbu izpilde neaizņem daudz vairāk laika nekā ierasts. Īpaša vērība nepieciešama, ja tiek aizmirsti lielāki, nesenī dzīves notikumi, piemēram, konkrētas vietas apmeklēšana, saruna ar kādu tuvinieku utt. Jo vecāks cilvēks kļūst, jo lielāka iespēja, ka šī slimības attīstīsies. Demenci nav iespējams izārstēt, bet ir vairākas metodes, kā iespējams atvieglot tās gaitu. Viens no galvenajiem priekšnosacījumiem ir tās savlaicīga atklāšana. Vieglas demences gadījumā cilvēks joprojām spēj par sevi parūpēties, pagatavojot ēst, pēc iepriekš izveidota saraksta dodoties uz veikalu, un veikt citas ierastas darbības. Tomēr nopietnākos gadījumos nereti nepieciešama speciālistu palīdzība.

Izmaiņas ēšanas paradumos un svara zudums

Rigas Austrumu kliniskās universitātes slimīcas Uztura un dietoloģijas centra vadītāja, asociētā profesore Dr. med. LAILA MEIJA skaidro, ka liela daļa senioru savā dzīves laikā var saskarties ar uzturvielu nepietiekamību jeb malnutričiju: "Šī diagnoze nozīmē, ka cilvēka organismus neuzņem nepieciešamo uzturvielu daudzumu, kas vajadzīgs, lai organismus varētu pilnvērtīgi darboties. Tai var būt vairāki iemesli, ne tikai finanšu līdzekļu trūkumi. Vecuma ietekmē mainoties garšas izjūtai, ēdiens vairs šķietami negaršo, cilvēkam zūd apetīte vai motivācija pagatavot pilnvērtīgu mālti. Tāpat ir gadījumi, kad seniors zobu problēmu vai kādas slimības ietekmē nevar sakošķēt vai norīt *parasto* ēdienu. Riska zonā ir gan seniori, kas dzīvo paši savās mājās, gan tie, kas atrodas aprūpes centros."

Uzturvielu nepietiekamība var veidoties arī citu nopietnu slimību rezultātā, piemēram, pēc insulta. "Visbiežākā komplikācija, ar kuru sastopas līdz pat 50% no insulta pacientiem, ir rīšanas traucējumi. Šī iemesla dēļ pacienti nereti neuzņem ikdienā nepieciešamās barības vielas vai šķidruma daudzumu. Tādēļ ir ļoti svarīgi sadarbīties vairāku speciālistu komandai, lai problēmu savlaikus izvērtētu un pacientam piemeklētu individuālu medicīnisku papilduzturu. Tas veicina ātrāku atlabšanu pēc insulta, mazina komplikāciju, piemēram, izgulējumu risku, veicina jau esošo brūču, izgulējumu ātrāku sadzīšanu. Vecākiem cilvēkiem bieži ir samazinātas fiziskās rezerves un spēja pielāgoties akutu slimību stāvokliem, tādēļ, savlaikus sniedzot palīdzību, var veicināt ātrāku atgriešanos ikdienas aktīvitātēs," skaidro neurologe IVETA HARIKONČENKO.

Savlaikus neatklāti uztura nepietiekamības gadījumi paaugstina risku saslimt ar infekcijas slimībām, kā arī jebkura slimība norit smagāk, jālieto vairāk zāļu, ārstēšanās un atveselošanās process ir ilgāks, pastāv augstāks komplikāciju risks. Tāpat paslīktinās cilvēka dzīves kopejā kvalitāte, palielinot seniora atkarību no līdzcilvēku atbalsta. Lai pamānītu uzturvielu nepietiekamību, nepieciešams pievērst uzmanību dažiem galvenajiem simptomiem: cilvēks neplānoti zaudē vairāk nekā 5% no kermēņa masas trīs mēnešu laikā. Senioram paslīktinājusies apetīte, viņš izjūt hronisko nogurumu, lēnāk dzīst brūces. Novērojama muskuļu masas samazināšanās, piemēram, apģērbi vai gredzeni pekšni kļūst par lielu. Ja radušas aizdomas, ka tuvinieks cieš no uzturvielu nepietiekamības, obligāti nepieciešams vērsties pie ārsta. Ārsts sniegs ieteikumus par uztura korekcijām, vai nepieciešamības gadījumā nozīmēs uz konsultāciju Rīgas Austrumu kliniskās universitātes slimīcas Klīniskās barošanas kabinetā. Tajā, iepazīstoties ar pacienta situāciju, tiks izrakstīts katram piemērotākais medicīniskais papilduzturs. Ar 1.aprīli pacientiem ar atbilstošām diagnozēm valsts apmaksā medicīnisko papilduzturu. Medicīniskais papilduzturs nodrošina organismam nepieciešamās uzturvielas, tostarp, olbaltumvielas, vitamīnus, minerālvielas, kā arī dod papildu enerģiju. Valsts kompensācijā ir iekļauts arī dzeršanai gatavs medicīniskais papilduzturs šķidrā formā – pudelītēs. Pēc medicīniskā papilduztura receptes izrakstīšanas RAKUS tas tiks piegādāts uz pacienta mājām tavāko dienu laikā. Dažiem pacientiem šāda palīdzība nepieciešama tikai dažas nedēļas, bet dažiem – visu dzīvi.

Garastāvokļa maiņa un "neko nevēlos darīt"

Vai tavam tuviniekam zudusi interese par saviem hobijiem? Viņš nelabprāt iziet no mājas un socializējas ar citiem, nevēloties satikties ar ģimeni un draugiem? Vai viņš guļ ilgāk nekā parasti un kļūvis apūtisks? Tas var liecināt par pirmajām depresijas pazīmēm. Diemžēl, senioru vidū tā nav reta parādība, un vēcumdienās tā var attīstīties četras reizes biežāk nekā jaunībā. Tās izpausmi var veicināt kāda tuvinieka, partnera vai pat mājdzīvnieka nāve, neapmierinātība ar savu dzīves situāciju, vientulības vai pamestības izjūta. Depresija var attīstīties arī medicīnisku apstākļu dēļ, piemēram, kad dažādu slimību rezultātā tiek ierobežota cilvēka ierastā dzīve vai patstāvība. Depresiju var pavadīt traugsme, nemiers, miega traucējumi. Dažkārt tā var pāriet pati no sevis vai ar līdzcilvēku iesaistī – biežāku senioru apmeklēšanu, to iekļaušana kopējos notikumos un pasākumos, Tomēr, ja pēc ilgāka laika perioda nav novērojami uzlabojumi, ir vērts aizdomāties par profesionālu palīdzību.

Pievēršot pastiprinātu uzmanību savu tuvinieku veselībai, varam uzlabot to ikdienas dzīvi un paildzināt laimīgu mūžu. Galvenais – būt vērīgiem un nepieciešamības gadījumā nebaidīties iesaistīties!

Dažādi

BUTS
mācību centrs

Piedāvā maksas apmācības BALVOS!

"KURINĀTĀJU" KURSI UN ATKĀRTOTĀ ATESTĀCIJA

14. septembrī, plkst. 10:00

Balvu muižas telpās

LUDZAM IEPRIEKŠ PIETEIKTIES:

Balvos, Brīvības 47

27 898 038, 27 898 034

gulbene@butbs.lv

AUTOAPMĀCĪBA B kategorijā
Vilakas vidusskolā
18.septembrī plkst. 16.00.
Tālr. 28700807.

Zāles plaušana, zāles
smalcināšana.
Tālr. 26512307.

Spiež, karsē, iepako ābolu
sulu Kubulos. Tālr. 27004732.

Attīra lauksaimniecības zemi,
grāvus no krūmiem.
Tālr. 29199067.

Rok dīķus, grāvus. Tālr. 29433126.

Īsumā

Vairākos gadījumos nodokļa pārmaksu varēs saņemt bez gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas

Valsts ieņemumu dienests (VID) elektroniskās deklarešanas sistēmā (EDS) izsūtīs vēstules vairākiem tūkstošiem iedzīvotāju (EDS lietotājiem), kuriem saskaņā ar VID veiktais aprēķiniem varētu būt izveidojusies iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa par 2022.gadu. Lai VID varētu pārskaitīt šo nodokļa pārmakstu, cilvēkiem līdz šī gada 30.septembrim EDS jānorāda savs bankas konts, uz kuru vēlas saņemt naudu.

Iesniegums pieejams EDS sadalā "Sagatavot dokumentu no veidlapas" – "Iedzīvotāju ienākuma nodokļa dokumenti" – "Iesniegums automātiskai nodokļa atmaksas saņemšanai, neiesniedzot gada ienākumu deklarāciju". Nodokļa pārmaksu par 2022.gadu VID pārskaitīs līdz 2023. gada 31.decembrim. Turpmāk tie iedzīvotāji, kuriem par iepriekšējo gadu būs izveidojusies iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārmaksa, bet nebūs čeku par attaisnotajiem izdevumiem, nodokļa pārmaksu varēs saņemt, neiesniedzot gada ienākumu deklarāciju, ja līdz šī gada 30.septembrim aizpildīs EDS iesniegumu un norādis tajā savu bankas kontu.

Tie iedzīvotāji, kuri nav EDS lietotāji, bet kuriem arī varētu būt izveidojusies nodokļa pārmaksa, vēstules no VID saņems papīra formātā.

Saņemt nodokļa atmaksu bez gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas iedzīvotāji turpmāk varēs šādos gadījumos (jo par tiem VID rīcībā jau ir informācija):

ja cilvēka algai vai pensijai gada laikā nav piemēroti visi nodokļu atvieglojumi (piemēram, par apgādājamajiem, atvieglojumi mazākiem ienākumiem vai atvieglojumi invaliditātes gadījumā, politiski represētajiem vai nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem);

ja cilvēkam iepriekšējā gadā ir bijuši ieguldījumi privātajos pensiju fondos vai uzkrājošā dzīvības apdrošināšana.

Savukārt, ja cilvēkam būs čeki par attaisnotajiem izdevumiem (medicīnu, zobārstniecību, izglītību, bērnu pulciņiem un ziedojuumiem), tad arī turpmāk varēs iesniegt gada ienākumu deklarāciju un atgūt pārmaksāto nodokli par tiem.

Jautājumu gadījumā aicinām zvanīt uz VID konsultatīvo tālruni 67120000 vai uzdot savu jautājumu rakstveidā, EDS sadalā "Sarakste ar VID". Zvanot uz VID konsultatīvo tālruni, ikviens var saņemt personificētu konsultāciju, ja zvanot pieslēdzas EDS un nosauc tur redzamo kodu.

Atceļ mežsaimniecīskās darbības ierobežojumus

Valsts meža dienesta ģenerāldirektors ar 2.septembri atceļ mežsaimniecīskās darbības ierobežojumus, kas tika noteikti saistībā ar egļu astoņzobu mizgrauža masveida savairošanos. Vienlaikus līdz 31.oktobrim jāturpina mizgrauža ierobežošanas un egļu mežaudžu aizsardzības pasākumi visā Latvijā.

Laika periodā no 2.septembra līdz 31.oktobrim ir noteikti aizsardzības pasākumi mežaudzēs, kurās valdošā koku suga ir egle. Tas nozīmē, ka meža īpašniekiem, konstatējot šī gada augu veģetācijas sezonā mizgraužu bojātus kokus, ir jāvēršas Valsts meža dienestā, kas paātrinātā kārtībā izsniegs apliecinājumu koku ciršanai sanitārajā cirtē. Sanitārajā vienlaiku cirtē atļauts cirst mizgraužu bojātu mežaudzi vai tās daļu, ja bojāto koku skaits ir vismaz 10 koki uz vienu hektāru. Nocirstie koki pēc iespējas īsākā laika posmā jāzīstrādā un jāizved no meža, lai mazinātu kaitēkļa izplatību nākamgad. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas vai to funkcionālajās zonās Valsts meža dienests apliecinājumu koku ciršanai izsniedz pēc Dabas aizsardzības pārvaldes pozitīva atzinuma saņemšanas.

Lēmums par aizsardzības pasākumu turpināšanu pieņemts, pamatojoties uz ekspertu darba grupas izvērtējumu. Tāpat ņemti vērā 2023. gada augustā notikušie vēja postījumi mežos Latvijas teritorijā, kas ievērojami ietekmē egļu astoņzobu bojājumu apjomu.

Pērk

Z.S "Strautini" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparsparstrade.lv

"LIGNUM LATVIA"
Uzticama mežu iegāde.
Pērk meža ipašumus, cirsmas, lauksaimniecības zemes.
Tūlītēja un godiga samaksa par mežu.
Ātra un preciza novērtēšana.
Vienkāršs pārdošanas process.
Cilvēcīga sadarbība.
Pārdod mežu profesionāliem, liec mežu savā lietā!
Tālr. 29289878.

Pērk izcirstus mežus
(3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tālr. 28282021.

Gimene vēlas iegādāties lauku VIENSĒTU ar zemi un mežu (laukos), ar elektrības pieslēgumu, bez kaimiņu mājām blakus.
Tālr. 25302291.

Craftwood pērk meža ipašumus, cena no 1500-10000 EUR/ha.
Tālr. 26360308.

Pēku mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Pārdod

Baltinavas pagasta ZS "Riekstiņi" PĀRDOD sertificētu un kodinātu ziemāju sēklu. Minimālais daudzums Big Bag – 1000 kg. Sīkāka informācija zvanot: 26574384. Pieprasījumu sūtīt uz e-pastu: amatnieki5@inbox.lv

Pārdod labu, skaldītu malku. Ātra piegāde. Tālr. 26425960.

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausa. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku, 40 EUR/berkubā. Ir sausa. Tālr. 26550272.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 26314341.

Pārdod rulljos: sienu, skābsienu, salmus. Lopbarībai: kartupeļus, burkānus, graudus. Ar piegādi. Tālr. 25442582.

Pārdod sivēnus (bioloģiskie). Tālr. 26329184.

Pārdod govi. Tālr. 26331440.

Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bija daudzu dienu
spožums
Un klusās naktis sapņiem jājaunas.
Vēl daudz bijiņem, dodams,
mijams,
Bet stunda nolikta bijiņi dvēselei,
Kad mieru rast.

Vispatiesākā līdzjūtība **tuviniekiem**,
GUNTI SIRMO mūžības celā
pavadot.

Inita un Normunds, Santa un Sanda ar ģim., Astrida ar ģim., Biruta Zača

Cik gājums garš – nav izmērīts,
Cik bagāts bijis tas – nav svērts,
Bet mūži ir bijis pateicības vērts.

(V.Kokle-Liņiņa)

Sērojam par **GUNTA SIRMĀ** aiziešanu Mūžībā un izsakām līdzjūtību **bērniem, mazbērniem, visiem milājiem.**

Lausku, Vanagu un Žigalovu ģimenes

Lai tēva milestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers jums spēku dod.
Lai labā, apklaususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un celamaizi dod.

Šajā sāpju un šķiršanās brīdi lai
klusa un patiesa līdzjūtība **meitas Gintas ģimenei un dēla Jāņa ģimenei, mazbērniem un pārējiem tuviniekiem**, pavadot **GUNTI SIRMO** kapu kalniņā.

Viksniņu ģimene

Es palieku tepat –
Aiz zvaigznēm, kur sargējēji mit,
Mīlo sirdspukstos

Un baltās domu krustcelēs, kur
satikties. (O.Lisovska)

Sērojam par mūsu kaimiņa **GUNTA SIRMĀ** negaidito aiziešanu mūžībā un izsakām visdzīlāko līdzjūtību **tuviniekiem**.

Mājas "Akācijas" iedzīvotāji

Bijī dzīve – darbs un milestība,
Bijī prieks – tik zaļš kā bērzs.
Bijī arī ciešanas un sāpes,
Lidz pilns nu visa mūža mērs.

Sāpju un šķiršanās brīdi izsakām līdzjūtību **piederīgajiem**, pavadot **GUNTI SIRMO** mūžības celā.

Stacijas 8-gadīgā skolas klasesbiedri, audzinātāja

Uzpūš vējš un pārrauj sveces
mūžu,
Aust diena un pārrauj zvaigznes
mūžu,
Krit zvaigznes un pārrauj cilvēka
mūžu. (M.Biguča)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ainai Kapteinei un pārējiem tuviniekiem**, no dēla **GIRTA** uz mūžu atvadoties.

Līdzjūtības

Vai, mīlo tēt, tu nevari pa zvaigžņu logu
Sniegt tagad preti savu stipro roku man?
Pa zemes ceļu ejot, bieži pagurst soli,
Un dzīji, dzīji sirdi sāpju bites san...

Lai mūsu līdzjūtība ir patiess atbalsts **Tev, Estere, un Tavai ģimenei**, tēti **ĢIRTU KAPTEINI** mūžības celā pavadot.

Rugāju vidusskolas 7.klases audzēknī, audzinātāja, vecāki

Tas viisskumjākais brīdis, kad mīla sirds
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un
stājas,

Tad zvaigznes pie debesīm asarās mīkst
Un tukšas kā klajums kļūst mājas.

Skumju un atvadu brīdi mūsu patiesa līdzjūtība **sievai Ivetai, bērniem un pārējiem tuviniekiem**,

ĢIRTU KAPTEINI mūžības celā pavadot.

SIA "PGL TRANS" kolēgi

Uzpūš vējš un pārrauj sveces
mūžu,

Aust diena un pārrauj zvaigznes
mūžu,

Krit zvaigznes un pārrauj cilvēka
mūžu. (M.Biguča)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ainai Kapteinei un pārējiem tuviniekiem**, tēvi **ĢIRTU KAPTEINI** mūžības celā pavadot.

Dainis Poišs ar ģimeni

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,

Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Renāram Kapteinim un ģimenei**, tēvu **ĢIRTU KAPTEINI** mūžības celā pavadot.

Dienas aprūpes centrs Benislavā

Ir nolūzis dzīvības koks,
Par velti liktenim jautāt...

...Ir jāiededz cerību svece
Un jālūdz, lai atkal jums saujās
Dievs ieliku spēku dzīvei

Par sāpēm, kas pacelties liek.

(K.Apškrūma)

Kad pa asteru, dālīju ceļu mūžībā
aiziet mīlais **TĒTIS**, izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Renāram Kapteinim un viņa tuviniekiem**.

"Kāpēciši", vecāki, auklītes,

audzinātāja

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzives taku ejot,

Kā atdot zemei to,

Kas sirdīj tuvs un dārgs. (I.Lasmanis)

Skumju un atvadu brīdi esam kopā
ar **Ivetu, bērniem un pārējiem tuviniekiem**, pavadot

ĢIRTU KAPTEINI mūžības celā.

Maslovsku, Vaičuļu, Žugu ģimenes

Laika pulkstenis nozvaniņa.
Apstājās viss klusumam blakus –

Milestība, darbs, sacītās vārds,
Tikai dvēsele debesu zvaigznejā
aizgāja.

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība
palīdz pārvarēt sāpju smagumu

Ivetai Kapteinei ar ģimenei un

Zinaidai Popovai,

ĢIRTU KAPTEINI mūžībā pavadot.

Natālija V., Anna V., Aina V., Koļa M.,

Sietnieki, Nellijs S.

Līdzjūtības

Tā aiziet mūsu mīlie.

Aiziet no ikdienas rūpēm

Mierā un klusumā prom,

Paliek vien dvēseles gaisma.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība

**Matīsa Kapteiņa ģimenei un
tuviniekiem, TĒVU** kapu kalniņā
pavadot.

Bijušie klasesbiedri un audzinātājas

No tevis tik daudz bija ko gūt,
Tavas pēdas ir dzījas, tās nepazūd...

Mums atmiņas vēl ilgi kopā būt...

Izsaku līdzjūtību **tuviniekiem**,

Dzidru Leišavnieci mūžībā
pavadot.

Marija

Cik tumšs un kluss nu kaktiņš, māt,
Kurš varēs tavā vietā stāt,

Kurš grūtā brīdi pienāks klat?

Neviens tik tuvs vairs nebūs, māt.

(Z.Purvs)

Visdzīlākā līdzjūtība **Mežalu ģimenei**, mīlo **MĀMULINU** guldot
kapu kalniņā.

Balvu novada politiski represētie

Klusiem soļiem māmuliņa,

Mūžam durvis aizvērusi.

Ne vārdīja nebeldusi,

Skumjas sirdi atstājusi.

(V.Kokle-Liņiņa)

Klusa un patiesa līdzjūtība **Ilmāra un Aivara Mežalu ģimēniem**, pavadot **MĀMINU** mūžības celā.

Ludmila un Pēteris Knēgeri

Never pazust tas, ko mili,
Nezūd darbs, kas krieti veikts.

Arī tad, ja mūža gājums

Šķiet pārāk negaidīti beigts.

(A.Krūklis)

M.I. "Pūces" mednieki izsaka patieses līdzjūtību **Eduardam Loginam, TĒVU** mūžīgā mierā pavadot.

Baltie bērzi, šalciet klini,

Sveiciet tālos apvāršņus.

Tēva sirds ir aprimusi,

Čaklās rokas mierā dus.

(J.Sirmārdis)

Klusa un patiesa līdzjūtība **Eduardam Loginam ar ģimēni**, pavadot tēvu **KONSTANTĪNU LOGINU** mūžības celā.

Bijušie kolēgi Austrumlatgales prokuratūrā Balvos

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds.

Izsaku patiesu līdzjūtību sāpju brīdi **ģimenei**, guldot **KONSTANTĪNU LOGINU** kapu kalniņā.

Vladimirs Rakovs

Ilgū mūžu